T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BANKACILIK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE'DE KARAPARA İLE MÜCADELE VE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN ROLÜ

ÖMER KÖKSAL
1108231158

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. İSMAİL ORÇUN GÜNDÜZ

EDİRNE 2015

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BANKACILIK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖMER KÖKSAL tarafından hazırlanan **TÜRKİYE'DE KARAPARA İLE MÜCADELE VE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN ROLÜ** Konulu **YÜKSEK LİSANS** Tezinin Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 15.-16. maddeleri uyarınca **25.05.2015 Pazartesi** günü saat **11.00**'da yapılmış olup tezin* kabul edilmesine **OYBİRLİĞİ/~~OYÇOKLUĞU~~** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof. Dr. Kerem ALKİN	Kabul edilmesine	
Doç. Dr. İsmail Orçun GÜNDÜZ (Danışman)	Kabul edilmesine	
Doç. Dr. Gökhan SÖNMEZLER	Kabul edilmesine	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine/Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10074383
Yazar Adı / Soyadı	ÖMER KÖKSAL
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 27010478100
Telefon	5064539739
E-Posta	koksalomer2000@yahoo.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Fighting Against Dirty Money in Turkey and the Role of Banking Sector
Tezin Tercümesi	Türkiye'de Karapara ile Mücadele ve Bankacılık Sektörünün Rolü
Konu	Bankacılık = Banking
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	
Anabilim Dalı	Bankacılık Anabilim Dalı
Bilim Dalı	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2015
Sayfa	95
Tez Danışmanları	DOÇ. DR. İSMAİL ORÇUN GÜNDÜZ 42952101060
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	
Kısıtlama	36 ay süre ile kısıtlı

Tezimin,Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında arşivlenmesine izin veriyorum. Ancak internet üzerinden tam metin açık erişime sunulmasının 25.05.2018 tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, bilimsel araştırma hizmetine sunulması amacı ile Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından internet üzerinden tam metin erişime açılmasına izin veriyorum.
NOT: Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.

25.05.2015
İmza: .....

Tezin adı : "Türkiye'de Karapara ile Mücadele ve Bankacılık Sektörünün Rolü"
Yazar adı : Ömer KÖKSAL

ÖZET

Karapara aklama, konusu suç teşkil eden faaliyetler sonucu elde edilen gelirlerin normal gelir görüntüsü vermek üzere çeşitli işlemlerden geçirilerek piyasaya sürülmesidir. Karapara aklama işleminde amaç yasa dışı faaliyetler sonucu kazanılan varlıkların gerçek kaynağını gizlemektir. Gerçek kaynağının gizlenmesinin sebebi ise tespit edilmesi durumunda paranın müsadere edilmesi ve sahibine hapis cezası veya adli para cezası verilme olasılığıdır.

Yasadışı faaliyetlerin içerisinde yer alan uyuşturucu madde kaçakçılığı, kadın ticareti ve silah kaçakçılığı gibi toplumsal yapıyı derinden etkileyen suçlar karaparanın kaynağı açısından büyük bir önem arz etmektedir. Demokrasiyle yönetilen toplumların içinde faaliyet gösteren ve bu tür suçlarla hayatını idame ettiren, yeteri kadar güce ulaştığında ise devlete nüfuz ederek ülkeyi yönetmeye talip olan organize suç örgütlerinin can damarı karaparanın aklanması olarak kabul edilir.

Bankaların karapara aklama suçu ile mücadeledeki rolü temel alınarak karapara aklamanın ne olduğu, aşamaları, etkileri, ve aklama ile mücadelede uluslararası işbirlikleri ile Türkiye'de aklama ile mücadelede mevcut durum çalışmada ortaya konulmuştur.

The title of the thesis : "Fighting Against Dirty Money in Turkey and the Role of Banking Sector"

The author's name : Ömer KÖKSAL

ABSTRACT

Money laundering refers to a process in which incomes obtained from criminal activities are placed on the market through various operations to appear to have been derived from legitamate sources. Purpose of money laundering activities is to hide the true source of the illegal acquired assets. The owner of the money needs to conceal the true source, because the money is confiscated and imprisonment or criminal fines can be given in case of detection.

Money obtained from most illegal activities, including but not limited to drug trafficking, trafficking of women, weapon smuggling constitute 'dirty money'. Money laundering is the lifeblood of criminal organizations that need to clear dirty money to stay alive. As operating within democratic society, these criminal organizations consistently creates crimes, which deeply affect the social structure of the society.

In this study, based on the role of banks in fighting against money laundering, definition of money laundering, its stages, affects, international cooperations combating money laundering, and current status quo in Turkey have been explained and discussed.

ÖNSÖZ

Gelişmiş ya da geri kalmış bütün ülkelerin en büyük sorunlarından bir tanesi olan karapara aklama suçu ve bu suçla mücadelede çok büyük sorumluluklara sahip olan bankaların rolü bu tezin ana konusunu oluşturmaktadır.

Gayet ilgi çekici bir konu olmakla beraber gerek ülkemizde gerekse dünyada hem mevzuat hem de bilinç açısından son derece genç bir yapıya sahip olan karapara aklama suçu ile mücadele hususunda böyle bir çalışmayı gerçekleştirmenin ziyadesiyle haz verici bir duygu olduğunu belirtmek isterim. Bundan sonra yapacağım akademik çalışmalarda bu konuyu daha ileri bir seviyeye taşımayı hedefliyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET I

ABSTRACT II

ÖNSÖZ II

İÇİNDEKİLER IV

TABLO LİSTESİ VI

KISALTMALAR VII

GİRİŞ 1

1.KARAPARANIN AKLANMASI, ETKİLERİ VE AKLANMA SÜRECİ 2

1.1.KARAPARA VE ETKİLERİ 2
1.1.1.Karaparanın Çeşitli Kavramlar Açısından Tanımları 5
1.1.2. Karaparanın Aklanması 6
1.1.3. Karapara Aklamanın Suç Boyutu 6
1.1.4. Karapara Öncül Suç İlişkisi 7
1.1.5. Karapara ve Kayıt Dışı Ekonomi İlişkisi ve Aralarındaki Farklar 8
1.1.6. Karaparanın Sebep Olduğu Sorunlar 11
1.1.7. Karapara Aklamanın Ekonomik ve Sosyal Etkileri 13
1.1.8. Karapara İle Mücadelenin Suçla Mücadeleye Etkisi 15
1.1.9. Karapara İle Nasıl Mücadele Edilmelidir 18
1.2. KARAPARA AKLAMA SÜRECİ 19
1.2.1. Karapara Aklamanın Aşamaları 19
1.2.1.1.Yerleştirme Aşaması (Placement) 19
1.2.1.2. Ayrıştırma Aşaması (Layering) 20
1.2.1.3. Bütünleştirme Aşaması (İntegration) 21
1.2.2. Karapara Aklama Yöntemleri 22
1.2.2.1. Sahte veya Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Faturalar 22
1.2.2.2. Parçalama (Structering) Yöntemi 23
1.2.2.3. Fiktif veya Yanlış İsim İle Hesap Açma 24
1.2.2.4. Finansal Kuruluşlarla İşbirliği Yapmak 24
1.2.2.5. Nakit Kaçakçılığı 24
1.2.2.6. İşçileri Kullanma 25
1.2.2.7. Sigorta Poliçeleri 25
1.2.2.8. 900'lü Telefon Hatları 26
1.2.2.9. Gazino ve Kumarhanelerin Kullanılması Suretiyle 26
1.2.2.10. Paravan Şirketler Kullanmak Suretiyle 26
1.2.2.11. Döviz Bürolarının Kullanılması 27
1.2.2.12. Talih Oyunlarından Kazanılan İkramiyeler 27
1.2.2.13. Yabancı Ülkelerdeki Banka Temsilcilikleri 27
1.2.2.14. Yasal Şirketler Kurmak 28

2.KARAPARA İLE MÜCADELEDE ULUSLARARASI BOYUT VE YAPILAN İŞBİRLİKLERİ 29

2.1.VİYANA KONVANSİYONU 31
2.2.PALERMO KONVANSİYONU 32
2.3.AVRUPA KONSEYİ BAKANLAR KOMİTESİNİN R(80)10 SAYILI TAVSİYE KARARI 32
2.4.1990 TARİHLİ AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİ 34
2.5.AVRUPA TOPLULUKLARI KONSEYİ 91/308/EEC SAYILI DİREKTİF KARARI 34

2.6.MALİ EYLEM GÖREV GRUBU (FATF) 35
2.6.1.FATF Tavsiyelerinin Uygulanmasını Denetleme 39
2.7.BASEL KOMİTESİ 39

3.TÜRKİYE'DE KARAPARA İLE MÜCADELE 41

3.1.TÜRKİYE'DE KARAPARA AKLAMA TARİHİ, GELİŞİMİ VE BOYUTU 41
3.1.1. Türkiye'de Karaparanın Tarihi ve Gelişimi 41
3.1.2.Türkiye'de Karaparanın Boyutu 46
3.2.TÜRKİYE'DE KARAPARA AKLAMA SUÇU İLE MÜCADELENİN HUKUKİ BOYUTU 47
3.3.KARAPARA AKLAMA SUÇU İLE MÜCADELEDE ULUSAL KURUMLAR 50
3.3.1.Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) 50
3.3.2.Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu (MSMKK) 54
3.3.3.Sermaye Piyasası Kurulu 55
3.3.4.Emniyet Genel Müdürlüğü 55
3.3.5.Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası 55
3.4. TÜRKİYE'DE KARAPARA VE KAYIT DIŞI EKONOMİ İLİŞKİSİ 55
3.5. VERGİ KAÇAKÇILIĞININ KARAPARA AÇISINDAN BİR ÖNCÜL SUÇ OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ 56
3.6. KARAPARAYA DAİR TÜRKİYE'NİN DAHİL OLDUĞU BAZI ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER 58

4.KARAPARA İLE MÜCADELEDE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN ROLÜ 60

4.1.BANKALARIN VE BANKA TEMSİLCİLİKLERİNİN KULLANILMASI YOLUYLA KARAPARA AKLAMA 60
4.1.1.Nakit Transferleri Yapılması 61
4.1.2.Banka Hesaplarının Kullanılması 62
4.1.3.Offshore Bankacılık Hizmetleri 62
4.1.4.Online Bankacılık 63
4.1.5.Yatırım İşlemleri 64
4.1.6.Kredi İşlemleri 64
4.2.KİMLİK TESPİTİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ 65
4.3.NAKİT İŞLEM BİLDİRİMİ 66
4.4.ŞÜPHELİ İŞLEM BİLDİRİMİ 67
4.5.UYUM GÖREVLİSİNİN ATANMASI 70
4.6.MÜŞTERİNİ TANI İLKESİ 73
4.7.KAYITLARIN SAKLANMASI 73
4.8.SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ 74
4.9.GERÇEK FAYDALANICININ TANINMASI 75
4.15.BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN KAYIT DIŞI VE KARAPARA AKLAMA SUÇUNA KARŞI KULLANIMI 77
4.16.KARAPARA AKLAMA SUÇUNUN BANKALAR AÇISINDAN TİCARİ HAYATA ETKİSİ 78
4.16.1.Yasal Risk 78
4.16.2.İtibar Kaybetme Riski 78
4.16.3.Mali Risk 79
4.16.4. Yönetsel Risk 79

SONUÇ 80

KAYNAKÇA 83

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Unvanlarına Göre Personel(31.12.2014) 51

Tablo 2: ŞİB Sayılarının Yıllara ve Kaynaklarına Göre Dağılımı(2010-2014)..... 65

KISALTMALAR

BM : Birleşmiş Milletler

CMK : Ceza Muhakemesi Kanunu

FATF : Financial Action Task Force

FIU : Financial Intelligence Unit

GSYH : Gayrisafi Yurtiçi Hasıla

IMF : International Monetary Fund

MASAK : Mali Suçları Araştırma Kurulu

ŞİB : Şüpheli İşlem Bildirimi

TCK : Türk Ceza Kanunu

GİRİŞ

Maddi çıkar elde etmek insanoğlunun en temel içgüdülerinden biri olduğundan insanoğlu suç faaliyetleri sonucunda elde ettiği gelirlerden mahrum bırakılmadıkça suç işlemekten vazgeçmeyecektir. Suç işlemenin bir sektör haline gelmesi bu faaliyetlerle etkili bir mücadeleyi gerektirmektedir.

Karapara aklama suçu ile mücadele hususunda son derece önemli bir role sahip olan bankaların ele alındığı bu tez çalışmasında, bankaların aklama ile mücadeledeki rolleri analiz edilmiştir.

Tezimizin birinci bölümünde karapara aklama nedir, karapara nasıl aklanır, aklamanın aşamaları ve etkileri nelerdir gibi konular incelenerek karaparanın aklanması süreci üzerinde durulmuştur.

Tezimizin konusu ülkemizdeki aklama ile mücadele ve bankaların bu konudaki rolleri olmakla birlikte, karapara aklamanın uluslararası bir boyutu da bulunduğundan ve ülkemizin de uluslararası boyutlu aklama suçlarına maruz kalmasının ihtimal dahilinde olması nedeniyle ikinci bölümde aklamanın uluslararası yönü ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde ülkemizde karapara aklama suçu ile mücadele amaçlı olarak yapılan mevzuat düzenlemeleri ve bu düzenlemeleri icra etmekle görevli kurum ve kuruluşlar ele alınmıştır.

Son bölümde ise bankalar ve bankaların karapara aklama suçu ile mücadeledeki rolleri ele alınmıştır. Dolayısıyla ülkemizde karapara aklama suçu ile mücadelede yaşanan bütün hususlar tüm detaylarıyla incelenmiştir.

1.KARAPARANIN AKLANMASI, ETKİLERİ VE AKLANMA SÜRECİ

Geçtiğimiz son yıllarda karapara ve karapara aklama suçu kavramlarından sıkça bahsedilir olmakla beraber aslında karapara ve karapara aklama kavramları M.Ö. 4000'li yıllara kadar uzanmaktadır. Asurlulardan kalan ticaretle alakalı yazılan yazılar incelendiğinde tüccarların Anadolu'ya ihraç ettikleri mallardan dolayı devlete vergi vermemek için yalan ve yanlış beyanlarda bulundukları tespit edilmiştir[1]. Karapara ve karapara aklama kavramları bu kadar eski bir geçmişe sahip olmasına rağmen ilk kez 1973 yılında "Watergate Skandalı" ile basında yer almıştır[2].Yine 1920'li yıllarda ABD'de içki yasağı olduğu dönemlerde suç örgütü lideri olan Al Capone içki kaçakçılığından elde ettiği gelirleri yasal bir faaliyetten elde etmiş gibi göstermek için çamaşırhaneler açarak bu gelirleri çamaşırhanelerden elde edilmiş gibi göstermiştir. Karapara aklamanın (money laundering) çamaşır yıkamaya benzetilmesi bu olaydan ileri gelmektedir[3].

1.1.Karapara ve Etkileri

Karapara aklama, konusu suç teşkil eden faaliyetler sonucu elde edilen gelirlerin normal gelir görüntüsü vermek için bir takım işlemlerden geçirilerek ekonomiye enjekte edilmesidir[4]. Karapara aklama işleminde amaç yasa dışı faaliyetler sonucu kazanılan varlıkların gerçek kaynağını gizlemektir[5]. Gerçek kaynağı gizleniyor zira tespit edilmesi durumunda paraya tamamen elkonularak

[1] Abdurrahman Öztürk, "Bir Organize Suç Olarak Karapara Aklma Ulusal Ve Uluslararası Planda Mücadele" *Avrasya Dosyası (Güvenlik Birimleri Özel),* Cilt: 9, 2003, Sayı: 2, s.144.
[2] Hasan Aykın, "Aklama Suçu-Öncül Suç İlişkisi" *Yaklaşım Dergisi*, Sayı: 24, Nisan 2007, s.1.
[3] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.,* s.149.
[4] S.Sabit Durlanık, "Karaparanın Aklanması İle Mücadele Ve Bankacılık Sektörüne Getirilen Yükümlülükler" *Vergi Dünyası*, 2004, Sayı: 271, s.4.
[5] M.Okan Ergin, "Karaparanın Aklanması, Uluslararası Alanda Ve Türkiye'de Yapılan Düzenlemeler" *Müfettişler Seminer Çalışması*,1999, s.49

müsadere edilmesi söz konusu olabileceği gibi sahibine hapis cezası veya adli para cezası verilmesi de söz konusu olabilir[6].

Aklanan karapara miktarı dünyada çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Belli bir dönemde ne kadar karaparanın aklandığının istatistiki yöntemlerle hesaplanması karaparanın doğası gereği oldukça zordur. Ancak IMF'nin tahminlerine göre dünya üzerinde her sene dünya GSYH'nın yüzde 2-5'i kadar karapara aklanmaktadır[7].

Yasadışı faaliyetlerin içerisinde yer alan uyuşturucu madde kaçakçılığı, kadın ticareti ve silah kaçakçılığı gibi toplumsal yapıyı derinden etkileyen suçlar karaparanın kaynağı açısından büyük bir önem arz etmektedir[8]. Demokrasiyle yönetilen toplumların içinde faaliyet gösteren ve bu tür suçlarla hayatını idame ettiren organize suç örgütlerinin can damarı karaparanın aklanması olarak kabul edilir[9].

Karaparanın yasal olarak suç kabul edilmesi ve bununla mücadele edilmesine 1980'li yıllardan sonra başlanılmıştır. İlk zamanlar sadece uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen gelirler karapara olarak nitelendirilmiş ancak zamanla diğer suçları da kapsar hale getirilmiştir[10]. Suç gelirlerine elkonulması ile birlikte özellikle uyuşturucu ve insan ticareti ile iştigal eden suç örgütlerine karşı ağır darbeler vurulmaya başlanılmıştır. Zira suç gelirlerine elkonulmasına dair herhangi bir yasal düzenlemenin olmadığı 1980 öncesinde bu suç örgütlerine uygulanan adli para cezası ve hapis cezalarının caydırıcılık anlamında herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Suç örgütlerinin ve kişilerin gelir getirici suçlar neticesinde

---

[6] Burçin Acar, "Karaparanın Tanımı, Aklanması ve Aşamaları" *Vergi Raporu*,Eylül 2011, Sayı: 144, s.86.
[7] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.48.
[8] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.86.
[9] Galip Küçüközyiğit, "Karaparanın Aklanması Suçu Ve Hukumuzda Düzenlenmesi" *Vergi Dünyası*, Mayıs 2004, Sayı : 273, s.132.
[10] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.,* s.145.

elde etmiş oldukları gelirlere elkonulmasına başlanması, bu örgüt ve kişilerin var olma sebeplerini ortadan kaldırmaya yönelik önemli bir adım olmuştur[11].

Daha önce ifade edildiği gibi uyuşturucu madde kaçakçılığı karaparanın en önemli kaynağı olarak ele alınmaktadır. Uyuşturucu bağımlılık yapan bir madde olup toplumun temellerini derinden sarsabilmektedir. Uyuşturucu madde ticaretinin de temel ve yegâne sebebi karapara olduğundan karapara ile mücadele uyuşturucu üretimini ve dolayısıyla tüketimini de azaltacaktır ve böylece toplumsal bir fayda sağlanacaktır. Görüldüğü gibi sadece uyuşturucu madde kaçakçılığının önlenmesi amacı ile karapara ile mücadele edilmesi bile tek başına önemli bir etkendir[12].

Uyuşturucu maddeler gelişmemiş ya da az gelişmiş ülkelerde üretilir ve gelişmiş ülkelere nakledilerek buralarda satışa sunulur. Bu gelişmiş ülkelerden elde edilen suç gelirleri karapara aklamaya karşı uygulamaya konulan sıkı tedbirler dolayısıyla tedbirlerin olmadığı az gelişmiş ülkelere aktarılır ve buralarda aklanır. Aklanan bu gelirler dünyanın her tarafında rahatça kullanılabilir. Yaşanan sürece sistematik bir şekilde bakıldığında bu süreç bütün ülkelere bir şekilde zarar vermektedir. Uyuşturucu maddenin üretildiği ülke gelişmemiştir ve gelişmemiş olduğu için bir türlü karşı tedbirler alınamıyordur. Dolayısıyla bir kısır döngü mevcuttur. Tedbir alınamadığı için uyuşturucu madde üreticileri bu işi rahatça yapmaktadırlar ve böylece bu ülkeye sürekli olumsuz bir imaj verilmektedir. Olumsuz imaj ise bu ülkenin gelişememesi için en önemli unsurdur. Ülke gelişemediği sürece de bu tür suçların işlenmesi çok kolaydır. Bu kısır döngü sürekli bu şekilde devam edip gitmektedir. Gelişmiş ülkelerde ise uyuşturucu maddenin bu ülkelerde satışa sunulması en başta bu ülkelerin beşeri ve sosyal yapısını derinden etkilemektedir. Adeta geleceğini ipotek altına almaktadır. Bireyler ve toplumsal yapı büyük ölçüde tahrip edilmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında denilebilir ki karapara her kesime belli ölçüde zarar vermektedir ve bundan dolayı hem iç düzenlemelerin

[11] Kadir Güler, "Uluslararası Belgelere Göre Karaparaya Kaynak Teşkil Eden Filler (Öncül Suçlar), Karapara Ve Kara Para Aklama Suçu" *Vergi Dünyası*, 2003, Sayı: 266, s.169.
[12] Ali Atagün, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun Ve Düşündürdükleri" *Vergi Dünyası*, Mayıs 1997, Sayı: 189, s.8.

eksiksiz yapılması hem de uluslararası işbirliği kaçınılmaz bir zorunluluktur. Zira alınmayan her tedbir ülkeleri ve dünyayı biraz daha kaos içerisine sürükleyecektir[13].

1.1.1.Karaparanın Çeşitli Kavramlar Açısından Tanımları

Aşağıda karaparanın ekonomik, sosyal, ahlaki ve hukuki anlamda tanımlarına yer verilmektedir.

Ekonomik anlamda: Ekonominin genel kurallarını yok sayarak ve ihlal ederek hareket etmek suretiyle elde edilen gelirlerdir.

Sosyal anlamda: Kazanılma şekli toplum tarafından uygun bulunmayan ve toplumsal hayata zarar veren her türlü fiilden elde edilen gelirlerdir.

Ahlaki anlamda: Kanunlarla yasaklanmamış olsa bile ahlaki değerlere aykırı, toplumun benimsemediği ve kabul etmediği faaliyetleri icra etmek suretiyle elde edilen gelirlerdir.

Hukuki anlamda: Devlet tarafından belirlenmiş öncül suçların işlenmesi neticesi elde edilen gelirlerdir. Karapara hukuki olarak karaparadır[14].

Burada dikkat edilmesi gereken husus ekonomik, sosyal ve ahlaki açıdan elde edilen karapara eğer hukuki açıdan karapara olarak kabul edilmiyorsa herhangi bir işleme ve araştırmaya tabi tutulamaz. Diğer bir ifadeyle, karapara olarak kabul edilip işlem yapılabilmesi için yasalarda tanımının yapılması gerekir[15].

---

[13] Ülker Mavral, "Karapara, Karaparanın Aklanması Ve Aklanma Süreci" *Vergi Sorunları*, 1999, Sayı: 128, s.93.
[14] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.146.
[15] Eray Asil-Türkben Pedük,"Değişen Karapara Mevzuatı Ve İncelemesi", *Yaklaşım Dergisi*, Ekim 2005, Sayı: 154, s.149.

Ayrıca karapara biri dar diğeri geniş olmak üzere iki anlamda ele alınabilir. Dar anlamda karapara, belli suçların işlenmesi sonucu elde edilen gelirlerdir. Diğer bir ifadeyle, ilgili mevzuatta öncül suçlar tek tek sayılmıştır ve sayılan bu öncül suçların işlenmesi neticesi elde edilen gelirler karaparadır. Geniş anlamda karapara ise yasalarda belirtilmiş her türlü suçun işlenmesi neticesi elde edilen gelirlerdir[16].

1.1.2. Karaparanın Aklanması

Karapara suç işlenmesi sonucu elde edildiğinden dünyanın her yerinde mevcut olabilir. Ancak elde edilen bu karaparalar aklanmak için en uygun zemin bulunup buraya nakledilecektir. Uygun zeminden kasıt düzenlemelerin yeterince yapılmadığı ülkelerdir. Bu ülkeler genellikle sermayeye ihtiyaç duyan gelişmemiş ülkelerdir[17].

1.1.3. Karapara Aklamanın Suç Boyutu

Karapara aklamanın suç olarak kabul edilmesindeki temel amaç, suç ile gelir arasındaki bağlantının kesilmesine yönelik olarak içeriğinde suç olan bu fiillerin yaptırıma bağlanmasıdır. Yaptırım, adli para cezası veya hürriyeti bağlayıcı ceza ile beraber aynı zamanda bahse konu karaparanın mahkeme tarafından müsadere edilmesidir. İnsanları suç işlemeye iten temel faktörlerin başında ekonomi bir diğer ifade ile gelir elde etme içgüdüsü yer almaktadır. Sebebi gelir elde etmek olmayan suç türü çok azdır. Özellikle örgütsel suçların tamamının temelinde gelir elde etme içgüdüsü vardır. Zira örgütlerin varlıklarını devam ettirmelerinin yegâne sebebi gelirdir. Suçların işlenmesindeki temel sebebin gelir elde etmek olduğu kabul edildiğinde, bu gelirlerin ortadan kaldırılmasına yönelik önlemlerin alınması suç işleme oranını da büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır. Ülkelerin iç düzenlemelerine bakıldığında, hemen hemen tamamında suç ile elde edilen gelir arasında irtibat

[16] Gülay Akgül Yılmaz ," Kayıt Dışı Ekonomi ve Çözüm Yolları", *İstanbul Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası* 2006, Sayı: 339, s.38.
[17] İbrahim Yumuşak, "Karaparanın Aklanması İle Mücadelenin Nedenleri Ve Bu Konudaki Uluslararası Çabalar" *Vergi Dünyası*, Eylül 2000, Sayı: 229, s.45.

sağlandığında, bu gelire elkoymaya dair hükümler vardır. Suç gelirini elinde bulunduran kişi, bu gelirin kaynağını gizleyemediğinde veya yasal bir faaliyet sonucu elde edilmiş gibi gösteremediğinde direk kendini ele vermektedir.

Burada dikkat edilmesi gereken önemli husus elkoyma ile müsadereyi karıştırmamaktır. Elkoyma geçici bir tedbirdir. Müsadere ise kesin bir hükümdür. İddia makamı iddiasını ispatla mükelleftir. Eğer bu paraların bir suç neticesi elde edildiğini iddia makamı ispat edemezse bu paralar müsadere edilemeyecektir ve geçici tedbir olan elkoyma kararı kaldırılarak bu paralar sahibine iade edilecektir[18].

1.1.4. Karapara Öncül Suç İlişkisi

Karapara aklamanın suç olarak kabul edilmesinin ve cezai müeyyideye bağlanmasının temel iki nedeni vardır. Birincisi karaparaya karşı başlatılan mücadelenin öncül suç dediğimiz karaparayı elde etmek için işlenen suçların işlenme sebebini ortadan kaldıracağı ve dolayısıyla toplumdaki suç oranını ciddi manada azaltacağı düşüncesi. İkincisi ise, bu paralarla oluşturulan zenginliklerin ülkenin ekonomik, sosyal ve de siyasi yapısını derinden etkilemesidir[19].

Öncül suç, işlenmesi neticesinde karapara elde edilen ve karapara aklama suçundan ayrı bir suç olarak değerlendirilen suçtur. Her karaparanın bir öncül suçu muhakkak vardır[20]. Ancak, karapara aklama suçunun tespit edilebilmesi ve soruşturulması için fail ile suç gelirinin elde edildiği öncül suç arasında herhangi bir bağlantının olup olmamasına ihtiyaç yoktur. Kişinin elindeki paranın karapara olduğunu bilmesi ve buna rağmen kullanması veya işlem yapması fail durumuna düşmesi için yeterlidir. Neticede karapara aklama suçu çoğunlukla öncül suçla hiçbir

[18] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.44.
[19] Murat Tokmakkaya, , "Karapara Aklama Suçunun Tespitine Dönük İnceleme Sürecine İlişkin Özellik Taşıyan Hususlar" Vergi Dünyası, Şubat 2000, Sayı : 222, s.126
[20] Orhan Tur, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Karapara Tanımı Ülkemizdeki Yasal Düzenlemeler" *Mükellefin Dergisi*, Haziran 2002, Sayı :114, s.174.

alakası olmayan kişilerce gerçekleştirilmektedir[21]. Zira karapara aklayıcılarının herhangi bir suçtan gelir elde etmeleri durumunda yapacakları ilk iş bu gelirin kaynağı olan suçu ve geliri elde etme sürecinde faaliyette bulunan şahısları gizlemektir[22].

Fransız Yargıtayı, amcası uyuşturucu madde kaçakçısı olan bir şahsın amcasının dairesinde oturmasını, işsiz olduğu halde lüks bir hayat yaşamasını ve kendi üzerinde kaynağını izah edemediği büyük bir miktarda paranın olmasını karapara aklama suçunun oluşması için yeterli kabul etmiştir. Yine benzer şekilde İspanya Yargıtayı ise bir para üzerinde karapara olabileceğine dair emareler varsa bu parayı kullananları, işlem yapanları karapara aklama suçu faili olarak kabul etmiştir[23].

1.1.5. Karapara ve Kayıt Dışı Ekonomi İlişkisi ve Aralarındaki Farklar

Kayıt dışı ekonomi yasal yollardan elde edilmiş fakat kayda alınmamış değerlerden oluşur. Karapara ise yasadışı faaliyetler sonucu elde edilen gelirlerdir[24].

Çoğu zaman karapara ile kayıt dışı birbirine karıştırılmaktadır. Bu iki kavram birbirinden farklı olmakla beraber bir noktada birleşmektedirler. Kayıt dışı ekonomi, herhangi bir belgeye dayanmayarak ya da yalan yanlış belgelerle yasal olarak gerçekleştirilen ekonomik faaliyetlerin devletten gizlenmesi suretiyle kayıtlı ekonominin dışına taşınmasıdır. Aslında kayıt dışı ekonomiyi; kayıt dışı ekonomi eşittir vergi dışı bırakılmış ekonomi artı karapara olarak formüle etmek mümkündür.

---

[21] Galip Küçüközyiğit, *a.g.m.*, s.139.
[22] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.148.
[23] Galip Küçüközyiğit, *a.g.m.*, s.138.
[24] Ülker Mavral,"Kara Para Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi Ve Türkiye'ye Yansımaları", *Maliye ve Hukuk Yayınları* , 2.Baskı, Ankara 2003, s.7.

Diğer bir ifadeyle, kayıt dışı ekonomi karaparayı da kapsamaktadır. Kayıt dışı bir ağaçsa karapara ancak onun bir dalıdır[25].

Karapara hakkında yasal düzenlemeler ne kadar yoğun ve sıkı olsa da bir ülkede kayıt dışı çok yoğunsa "nerden buldun" sorgusu çok işler değildir. İşte bu husus kayıt dışı ile karapara ilişkisinin kesiştiği en önemli noktadır. Zira bir ülkede kayıt dışı yoğun bir şekilde yaşanırken herhangi bir şahsa elindeki varlığın kaynağının yasal olup olmadığını sorup yasal olduğunu ispatlayamaması durumunda da mal varlıklarına elkoymak çok adil olmayacaktır. Çünkü kayıt dışından dolayı ekonomideki varlıkların birçoğu bu durumda olmakla beraber bu varlıkların önemli bir kısmı vergi kaçakçılığından elde edilmektedir. Ancak kayıt dışının yok denecek kadar az olması ya da hiç olmaması durumunda varlıklarının yasal kaynağını gösteremeyen şahısların varlıklarına elkoyma yönünde yasal düzenlemelerin yapılmasında herhangi bir sakınca olmayacaktır. İngiliz hukukunda belli şartların gerçekleşmesi ve şüphelinin belli bir zaman diliminde elde ettiği varlıklarının yasal kaynağını gösterememesi durumunda bunların suç geliri olarak kabul edilebileceğine dair düzenlemeler mevcuttur[26].

Genel tanıma göre karapara kaynağı itibariyle ikiye ayrılabilir. Birincisi yasadışı faaliyetlerden diğer bir ifadeyle, uyuşturucu madde kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, dolandırıcılık gibi suçların işlenmesi neticesi elde edilen gelirlerdir. İkincisi ise yasalara uygun bir şekilde kazanılan paranın ödenmesi gereken vergisinin ödenmemesi neticesi elde edilen gelirdir. Buna literatürde "gri para" denilmektedir[27].

Bir ülkenin karapara aklama cenneti olarak değerlendirilebilmesi için vergi oranlarının düşük olmasına gerek yoktur. Çünkü karapara aklayıcıların amacı vergiden kaçmak değil tam tersine normalin üzerinde bile vergi ödemeye razı olarak ellerinde bulunan karaparanın kaynağını gizlemektir. İşte bu sebepten dolayı tespit

[25] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.,* s.147.
[26] Engin Akın, "Kayıtdışı Ekonomi, Vergi Suçları, Karapara İlişkisi" *Yaklaşım*, Aralık 2005, Sayı : 156, s.267.
[27] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.,* s.146.

edilmelerinin zor olduğu ülkeler aklayıcıların tercihleridir. Bunun için de en uygun ortam kayıt dışının en yoğun olduğu ortamdır[28].

Kayıt dışı önemli ölçüde bütçe kayıplarına, firmalar arasında haksız rekabete yol açmakla beraber karapara aklamaya uygun ortamlar oluşturur[29]. Ekonominin kayıt dışında olması devletin ekonomi üzerinde hakimiyetinin olmaması anlamını taşır. Böylece karapara aklama hususunda da devletin hakimiyeti olmayacaktır[30].

Kayıt dışı ekonomi ile karapara arasındaki farklar belli başlı maddeler halinde ele alınabilir:

1- Kayıt dışı ekonomi yasal yollardan elde edilen gelirlerden oluşurken karapara tamamen yasadışı yollardan elde edilmektedir.

2- Kayıt dışı ile mücadelede devletin amacı bütün ekonomik faaliyetleri kayıt altına alarak vergisini düzenli ve eksiksiz olarak toplamak iken karapara ile mücadelede içeriği suç olan ve ülke ekonomisini içten içe yok eden faaliyetleri tamamen ortadan kaldırmak, tekrarını önlemek ve dolaylı olarak suç oranlarını düşürmektir.

3- Kayıt dışı ekonomide yasal faaliyetler sonucu elde edilen gelirleri vergi ve diğer ödemelerden kaçırmak temel amaç iken karapara sahiplerinin amacı karaparanın aklanmasıdır ve bunun için vergilerini seve seve öderler.

4- Kayıt dışı ekonomi genelde bireyseldir; örgütsel bir olgu değildir. Karapara ise genelde örgütsel bir olgudur ve karapara sahipleri genelde suç örgütleridir.

---

[28] Engin Akın, *a.g.m.*,Aralık 2005 s.267.
[29] Engin Akın, a.g.m.,Aralık 2005 s.268
[30] Engin Akın, a.g.m.,Aralık 2005 s.268.

5- Kayıt dışı ekonomi içerisinde bulunan değerler milli gelir hesaplamalarında dikkate alınması gereken faaliyetlerden elde edilmişlerdir. Ancak resmi olarak kayıt altına alınmadıklarından milli gelir hesaplamalarına dahil edilmezler. Karaparanın elde edildiği fiiller tamamen suç ihtiva ettiğinden milli gelir hesaplamalarına konu faaliyetler değildir[31].

6- Kayıt dışını önlemek sadece vergi dairelerinin görevi iken karaparayı önlemek konusunda birden çok görevli kurum ve kuruluş vardır[32].

1.1.6. Karaparanın Sebep Olduğu Sorunlar

Karapara aklama suçu sadece ekonomik boyuta sahip olmayıp toplumun sosyal, kültürel ve siyasal yapısını da derinden etkilemektedir[33]. Ürküten boyutlara ulaşan ve örgütlü suçlar neticesi elde edilen karaparalar ulusal ekonomilerdeki ve uluslararası mali sistemdeki dengeleri alt üst edebilecek düzeydedir[34]. Karaparanın sebep olduğu sorunlar aslında sayılması oldukça güç olan nicelikte ve nitelikte olmakla beraber aşağıda, önemli olarak değerlendirilen birkaç soruna değinilmiştir.

1- Ülkeye yabancı fon adı altında gelebilen bir kısım karapara yerli paranın aşırı değerlenmesine sebebiyet vermektedir. Bu da doğrudan ülkenin dış ticaret dengelerini etkilemektedir. Yerli paranın değer kazanmasıyla yerli mallar uluslararası piyasalarda pahalı hale gelmekte ve neticede ihracatın düşmesine ithalatın artmasına neden olmaktadır.

2- Karapara doğası gereği kayıt dışı olduğundan kayıt dışı ekonomiyi beslemekte ve büyütmektedir. Kayıt dışı ekonominin büyümesi ile beraber

---

[31] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*s.148.
[32] Hayrettin Gümüşkaya, "Karapara Kavramı Ve Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi" *Vergi Sorunları*, 1998, Sayı: 115, s.68.
[33] Murat Tokmakkaya, "Karaparayla Mücadele Sistemindeki Aksaklıklar Ve Çözüm Önerileri" *Vergi Dünyası*, Şubat 2003, Sayı : 263, s.50
[34] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.4.

toplanması hedeflenen vergi toplanamamakta, bütçe açık vermekte ve akabinde enflasyon ve faiz oranları artarak makro dengeler bozulabilmektedir.

3- Karapara ile mücadele için getirilen yeni tedbirler ve uygulamalar nedeniyle bürokratik işlemler artacağından yasal olarak faaliyet gösteren firma ve kuruluşlar bundan olumsuz yönde etkilenecektir.

4- Karapara yöneldiği ekonomide menkul ve gayrimenkul fiyatlarının dalgalanmasına ve istikrarsızlaşmasına sebebiyet verir.

5- Gelişmemiş ülkelere büyük fonlar halinde giren karapara, makro ekonomik konularla ilgili kararların alınmasında yanılgılara sebebiyet verir.

6- Karapara gelir dağılımını olumsuz yönde etkilemektedir. Karapara aklayıcıları toplam milli gelirden büyük paylar alırken diğer vatandaşların payı o oranda düşmektedir. Suç örgütleri servetlerini artırırken toplumun refah seviyesi düşmektedir. Bununla beraber toplumun morali bozulup toplumsal bir yozlaşma baş gösterir. Vatandaşlık görevlerini harfiyen yerine getiren dürüst vatandaşlar zamanla mevcut duruma isyan ederek vatandaşlık görevlerinden imtina etmeye başlayacaktır.

7- Büyük miktarlarda olan karapara fon olarak bir finansal kuruluşa girdikten belli bir süre sonra ani olarak çıkması durumunda bu finansal kuruluşu iflasa bile götürebilecek riskleri taşımaktadır.

8- Karapara kaba kuvveti ve rant ekonomisini meydana getirmektedir[35].

[35]Hayrettin Gümüşkaya, "Karaparanın Ekonomi Ve Piyasalar Üzerinde Oluşturduğu Sorunlar" *Yaklaşım*, Ekim 1998, Sayı: 70, s.96

1.1.7. Karapara Aklamanın Ekonomik ve Sosyal Etkileri

Finans sektörü bir ülkenin olmazsa olmazıdır. Reel sektörün dahi ayakta durması ve gelişmesi için sağlıklı bir finans sektörüne ihtiyaç vardır. Eğer bir finansal kuruluş yasalara, mesleki etik kurallara uygun hareket etmiyorsa toplum tarafından kendisine duyulan güveni yitirmekle karşı karşıya kalacaktır. Güvenin de bir finansal kuruluşun doğası gereği en büyük ve en önemli sermayesi olduğunu düşünürsek güvenin bittiği noktada bu finansal kuruluşun da sonunun başladığını söylemek hiçte yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla nezdinde karapara aklanan finansal kuruluş zamanla kendisine duyulan güveni kaybedeceğinden büyük bir riskle karşı karşıya kalacaktır. Eğer bu durumun ülkenin tamamında söz konusu olduğunu düşünürsek bu ülkenin uluslararası camiada zamanla itibarı yok olup gidecektir. Karapara aklayıcıları genellikle ellerindeki karaparaları yeterince önlem alınmayan ülkelere nakletmektedirler. Bu ülkeler gelişmemiş olduğundan bir nevi alan razı veren razıdır. Ancak bu durum mütemadiyen devam edemez. Yani her ülke neticede gerekli tedbirlerin alınması için kendini mecbur hissedecek ve gerekli yasal düzenlemeyi yapacaktır. İşte tam bu durumda bu ülke yeni bir krizle karşı karşıya kalacaktır. Ülkeye bir şekilde gelmiş olan yabancı sermaye bu yeni düzenlemeler neticesinde ülkeyi terk etme durumunda kalacaktır ve ülke kısa ve orta vadede sermaye yetersizliği ile karşı karşıya kalacaktır. Düzenlemelerin yetersiz olduğu ülkelerde zararı en fazla toplumsal yapı görmektedir. Bir diğer ifade ile işin sosyal etkisi daha tahrip edicidir. Çıkar amaçlı suç örgütleri finansal kuruluşların içerisine sızarak toplumun her noktasına ve kademesine nüfuz edebilmekte, adeta devleti yönetir hale gelmektedir. Hal böyle olunca da toplumun devlete ve finansal kuruluşlara olan en önemli sermaye dediğimiz güven duygusu yok olup gidecektir. Hatta toplum kendi içinde bile ihtilaflar yaşayıp ayrışacaktır[36].

Az gelişmişlik ve sermaye yetersizliği gerekçesi ile karapara ile mücadelede pasif kalan ülkeler mutlaka bir gün hatalarını görüp mücadeleye başlayacaklardır. Ancak bu arada karaparaya müsaade etme neticesi uğramış oldukları zararlar telafisi

[36] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.45.

çok güç olan toplumsal ve ekonomik yaralar açacaktır. Bu ülkeler uluslararası camia tarafından sürekli gözetim altında tutulacak ve riskli ülke olarak değerlendirilecektir. Riskli ülke olarak değerlendirilmesi neticesinde de gerek sermaye konusunda gerekse dış borçlanma konusunda dışlanacaktır ve borçların döndürülebilirliği konusunda sıkıntıya girerek ekonomisi tahrip olacaktır[37].

Bir ülkeye dışarıdan fon şeklinde giren karaparanın faydalarının olduğu düşünülse ve iddia edilse de tamamen ülke ekonomisine zararlı olduğu şu örnekle açıklanabilir: Vücut geliştirme sporuna başlayan iki kişi olsun. Bunlardan birincisi normal kurallara göre sporuna devam ederek vücudunu geliştirmeye çalışıyor diğeri ise sporun yanında vücut geliştirici ilaçlar kullanıyor. Nihayetinde belli bir süre sonra ikisi de istedikleri sonuca ulaşıyor. Hatta ilaç kullanan diğerinden daha kısa sürede sonuca ulaşıyor. Ancak ilaç kullanan sporcu belli bir süreden sonra bir takım sağlık sorunlarıyla karşılaşıyor ve hatta kanser olup ölebiliyor. Diğer sporcu ise son derece sağlıklı bir şekilde yaşamına devam ediyor. İşte karapara ile gelişmeye çalışan ekonomiler de ilaç kullanan sporcu gibidir. Karapara kısa vadede olumlu birçok neticeleri gözükse de uzun vadede ekonomiyi alt üst ederek felce uğratabilmektedir[38].

Eğer karapara ile gereği gibi mücadele edilmezse büyük miktarlarda karapara elde eden ve örgütsel bazda faaliyet gösteren suçlular finansal kuruluşları ele geçirerek ekonomiyi kontrol altına alıp devlet kadrolarına rüşvetle hükmedebilirler. Bütün bunların da toplumda açacağı yaralar çok aşikardır[39].

Karapara suç örgütlerinin doğmasına, gelişip büyümesine hatta devletin içine sızıp devleti etkisi altına almasına imkan ve fırsat verir. Karaparanın uzun vadeli yıkıcı etkilerinden korunmak için ise en baştan tedbirler alınmalı ve büyümesine izin verilmemelidir. Karapara aklama suçu ile mücadele amaçlı kurulan kontrol

[37] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.47.
[38] Hayrettin Gümüşkaya, *a.g.m.*,Ekim 1998 s.99
[39] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.145.

sisteminin çok iyi ayarlanması gerekmektedir. Zira gerçek aklayıcıları tespit etmek isterken diğer taraftan da sade vatandaşı canından bezdirmemek gerekir[40].

Karaparanın yoğun olarak aklandığı ülke piyasalarına, yasal paralarla işlem yapan yabancı yatırımcılar gelmekten imtina edeceklerdir. Çünkü karapara bulunduğu ortamda güvenirliği büyük ölçüde yok edeceğinden rasyonel yabancı yatırımcılar güvenin olmadığı bu ortamdan uzak durmayı tercih edeceklerdir. Neticede dünyada hiçbir piyasa alternatifsiz değildir[41].

1.1.8. Karapara İle Mücadelenin Suçla Mücadeleye Etkisi

Başta örgütlü suçlar olmak üzere birçok suç gelir elde etmek için işlenir. Bu suçlarla mücadele etmek için sadece faile hapis veya adli para cezası vermek yeterli değildir. Elde edilen suç gelirlerine de elkonulması gerektiğinden böyle bir anlayış benimsenmiş ve uygulamaya konulmuştur[42].

Suç örgütlerinin özellikle uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan örgütlerin kazandıkları paranın aynı suç faaliyetlerinde kullanılarak birbirini beslemesi ve giderek büyümesi diğer bir ifadeyle, bir suç zinciri oluşturması ve böylece suç oranlarında hem nitelik hem de nicelik olarak artışlar olması, karapara ile mücadelenin önemini ortaya çıkarmıştır[43].

Suçla mücadelede gerçek manada başarıya ulaşmak için bireyleri ve grupları suç işlemeye teşvik eden unsurlar tespit edilmeli ve bu unsurların tamamen ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Eğer bir suç çıkar amaçlı işleniyorsa bunun sebebi kazançtır. Kazanç burada bir motivasyon aracıdır ve bu motivasyon aracı sahibinin elinden alınırsa suçun amacı da otomatikman ortadan kalkacaktır.

---

[40] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*,s.168.
[41] İnönü Akgün Alp, "Paranın Karası Karaparanın Makroekonomik Etkileri" *Maliye Dergisi*, 2000, Sayı: 134, s.15.
[42] Orhan Tur, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Karapara Tanımı" *Mükellefin Dergisi*, Nisan 2002, Sayı: 112, s.145.
[43] Orhan Tur, *a.g.m.*,Nisan 2002, s.145

Çıkar amaçlı suç işleyen kişi ve gruplar zaten alabilecekleri hapis cezalarını göze alarak bu suçları işlemektedirler. Onlar için nihai amaç hayalini kurdukları gelire kavuşmaktır[44].

Örgütsel ağır suçların yanı sıra bireysel olarak da işlenebilecek bir takım suçlar vardır ki bu suçlar mağdurlarını önemli derecede yaralamaktadır ve devlete karşı olumsuz bakış açısı oluşturmaktadır. Örneğin hırsızlık, dolandırıcılık gibi olaylarda eğer olay gerçekleşmiş ve belli bir değer alınıp götürülmüşse devlet görevlilerinin yaptığı suçluyu yakalayıp adalet önüne çıkarmaktan öteye gidememektedir. Diğer bir ifadeyle, büyük bir oranla ve olasılıkla götürülen değerler tekrar esas sahibine iade edilememektedir. Suçlu belki ceza evine konulmaktadır ama aldığı değerleri asla iade etmemektedir. Ya suçu işlemediğini iddia etmektedir ya da aldığı değerlerin nerede olduğunu bilmediğini söylemektedir. Oysa ki her toplumda bu tür suçları meslek edinip geçimini bundan sağlayan kişilerin varlığı, devlet tarafından da toplum tarafından da çok iyi bilinmektedir. Bu kişilerden bazıları çok lüks hayat yaşamaktadır. İşte tam bu noktada karapara soruşturması devreye girmektedir. Bu şahısların varlıklarıyla ilgili iyi bir araştırma ve soruşturma yapıp varlıklarının kaynağının suç olduğunu sabit kıldıktan sonra gerçek sahibine iade etmek tek yoldur. Bu gerçekleştikten sonra zaten bu şahısların bu suçları işleme gerekçeleri ortadan kalkacağından etkin bir suçla mücadele politikası sergilenmiş olacaktır[45]

Özellikle örgütlü suçlarda motivasyon unsuru karaparanın kendisi olduğundan karapara yüzünden örgütlü suçlarla mücadele etmek oldukça zordur. Zira suç örgütleri gelir elde etmek amacıyla suç işlerken her türlü tedbiri almakla beraber daima kamu otoriteleri karşısında bir adım önde olmak için ne gerekiyorsa yapmaktadırlar.

---

[44] Suç Gelirleri İle Mücadelede Mali Soruşturma, EGM KOM Daire Bşk.Yayını, Ankara 2009, önsöz
[45] Hamza Kaçar, a.g.m., s.152.

Karapara aklama suçunun tam anlamıyla anlaşılabilmesi için suç örgütlerinin yapısının iyi bilinmesi gerekmektedir. Suç örgütleri işlemiş oldukları suç neticesinde elde etmiş oldukları gelirleri etkinliklerini artırmak üzere kullanırlar. Hatta, çeşitli uzmanların ortak görüşüne göre karaparaya karşı bir tedbir alınmazsa 2020 yılında ABD Başkanını suç örgütleri seçtirecektir[46].

Karapara ve karapara aklama kavramları esas itibariyle ekonomik kavramlar iken, bir suç sonucu elde edilen gelirlerin yeni işlenecek suçlara kaynaklık etmesi , insanları suç işlemeye teşvik etmesi , dürüst çalışmalar neticesi elde edilen kazancı ciddi şekilde tehdit etmesi gibi pek çok nedenlerle suç ve suçlulukla mücadelede önemli fonksiyon gören kavramlar haline gelmiş ve ceza hukukunun ilgi alanına girmiştir. Dünyada karapara ve karapara aklama kavramlarının ceza hukukuna dahil edilmesinde geç kalınmasının sebebi daha önceleri sadece ekonomik terimler olarak değerlendirilmelerindendi[47].

Karaparanın toplumsal, sosyal, hukuki, siyasi ve ekonomik zararlarına baktığımızda karapara ile mücadelenin ne denli önemli olduğunu görürüz. ABD'de örgütsel bir suçtan yakalanıp da mahkum edilen şahıs eğer mal varlıklarının yasal kaynağını gösteremezse bütün mal varlığına elkonulup müsadere edilir ve bu varlıklar karapara ile mücadele eden kurumlara aktarılır. Zira karapara ile mücadele eden kurum ve kurum personelinin her bakımdan güçlü olması gerekmektedir. Kısacası karapara ile mücadele eden kurum ve kurum personeli ne kadar güçlü kılınırsa toplum ve ülke o denli bu işten kazançlı çıkacaktır. Bunun da en kolay ve güzel yolu ABD'de olduğu gibi müsadere edilen karaparanın direk karapara ile mücadele eden kuruma verilmesidir. Diğer bir ifadeyle, bu paranın kullanımını direk onlara bırakmaktır[48].

---

[46] Abdurrahman Öztürk, , *a.g.m.*s.142.
[47] Galip Küçüközyiğit, *a.g.m.,* s.131
[48] Selçuk Alsancak, , "Karapara Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Bir Yaklaşım" Vergi Sorunları, 1997, Sayı: 103, s.34

Kısacası suçu motive eden kazanç unsurunun ortadan kaldırılarak toplumun uğramış olduğu sosyal ve ekonomik zararların ortadan kaldırılması için karapara ile mücadele edilmelidir[49].

1.1.9. Karapara İle Nasıl Mücadele Edilmelidir

Karapara aklayıcıları sürekli yeni aklama metotları geliştirerek önlemlerin zayıf olduğu ekonomik alanlara kayarlar. Devletin aklayıcıların bu yaratıcı yanlarını sürekli bertaraf etmek için mutlaka esnek bir idari ve hukuki yapıya sahip olması gerekir. Kesinlikle iç düzenlemeler ve kurallar gerekçesi ile geç kalınmamalı ve esneklik sayesinde hızlı bir şekilde kararlar alınarak uygulamaya konulmalıdır. Aksi takdirde sürekli değişen ekonomik ve mali olaylar karşısında karapara ile mücadele geri kalabilir[50].

Karapara ile mücadele çok kapsamlı bir araştırma ve işbirliği gerektirir. Özellikle gelişmiş ülkeler başta olmak üzere bütün ülkelerin bu konudaki düzenlemeleri incelendiğinde, hepsinin kapsamlı bir sistem kurduğu görülmektedir. Düzenlemeler kamu otoritelerine yönelik olduğu kadar özel sektöre de yöneliktir. Karapara ile mücadelede en önemli hususlardan bir tanesi belli kurum ve kuruluşların görevlendirilmesi değil bütün kurum ve kuruluşların görevlendirilmesi ve bunların bu konuda eğitilerek bilinçlendirilmesidir. Bununla beraber kamu kurumları ile özel sektör kuruluşları sık sık bir araya getirilip eşgüdümün maksimum düzeyde tutulması gerekir[51].

[49] EGM KOM Daire Bşk.Yayını,*a.g.e.*, önsöz.
[50] Hamza Kaçar, *a.g.m.*,s.153.
[51] Hamza Kaçar, *a.g.m.*,s.153.

1.2. Karapara Aklama Süreci

Elde edilen karaparalar çeşitli aşamalardan geçirilerek bir takım yol ve yöntemlerle piyasaya enjekte edilmektedir[52]. Bu aşama ve yöntemler aşağıdaki gibi sıralanabilir

1.2.1. Karapara Aklamanın Aşamaları

Karapara istenildiği zaman istenildiği gibi rahatça harcanamaz. Bundan dolayı aklama işlemine tabi tutulması gerekmektedir[53]. Karapara yerleştirme, ayrıştırma ve bütünleştirme olmak üzere üç aşamada aklanır. Bu aşamalar gerçekleştirilerek finansal sisteme aktarılır ve çeşitli işlemlere tabi tutularak kullanılabilir duruma getirilir[54].

1.2.1.1.Yerleştirme Aşaması (Placement)

Yerleştirme aşaması (placement) : Bu aşamada temel amaç nakit olan suç gelirini elden çıkarıp nakit formundan kurtarmaktır. Çünkü nakitten ziyade kredi kartı ve çek gibi nakit olmayan ödeme araçları kullanıldığından büyük miktarlardaki nakit paraların kullanımı dikkat çekecektir ve bu da aklayıcıyı büyük bir riskle karşı karşıya bırakacaktır. Karapara aklayıcısı parayı nakit formundan kurtarmak için büyük bir ihtimalle ya finansal sisteme sokacaktır ya da yurtdışına çıkaracaktır. Bunların nakit formundan çıkarılmasında en az risk finansal kuruluşlar aracılığı ile olacağından bu karaparanın güvenli bir şekilde finansal sisteme sokulması teknolojinin de yardımı ile kısa sürede birçok işleme tabi tutmaya olanak verecektir ve riski büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır[55].

---

[52] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.86.
[53] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.5
[54] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.86.
[55] Burçin Acar, a.g.m., s.86.

Yerleştirme aşaması karapara aklama suçu ile mücadele eden otoriteler için en avantajlı aşama olurken karapara aklayıcıları açısından en zor aşamadır[56]. Nakit kullanımının az olduğu diğer bir ifadeyle, tüm işlemlerin kayıt altına alındığı ülkelerde nakit hareketleri yapmak oldukça zordur ve dolayısıyla aklayıcıların da işi zordur. Paranın finansal kuruluşlara yatırılması aklayıcılar için en önemli aşamadır. Şöyle ki, aklayıcı elde etmiş olduğu suç gelirlerini herhangi bir varlığı satın almak suretiyle piyasaya enjekte etmek istediğinde, bu durum karapara ile mücadele eden otoritelerin dikkatini çekecektir ve derhal gereği yapılacaktır. Bu yüzden aklayıcılar kendileri açısından daha sağlıklı ve sağlam olan finansal kuruluşları aracı olarak kullanmayı tercih edeceklerdir[57]. Tabi burada belirtilmesi gereken bir diğer husus finans kuruluşları yerleştirme aşamasında söz konusu olduğunda ilgili finans kuruluşunun gişesine gidilerek paranın bizzat yatırılması gerekirken finans kuruluşları tercih edilmediğinde lüks evler, arabalar veya mücevherler alınarak bu aşama gerçekleştirilir[58]. Diğer taraftan nakit formunda olan büyük meblağlar genellikle fiziki olarak ülke sınırları dışına çıkarılır. Aklama için hedef ülke ise nakit işlemlerin çok yoğun olduğu çek ve kredi kartı gibi argümanların kullanımının çok az olduğu, kayıt dışının yoğun olduğu, denetim sisteminin oturmadığı ülkelerdir[59]. Yerleştirme aşamasında karapara eğer nakit formunda değilse bu aşamaya zaten gerek yoktur. Direk ikinci aşama olan ayrıştırma aşamasına geçilir[60].

1.2.1.2. Ayrıştırma Aşaması (Layering)

Bu aşamada temel amaç iz sürmeyi elden geldiği kadar zorlaştırmaktır. Karapara fiziksel ve nedensel olarak esas kaynağından mümkün olduğu kadar çok uzaklaştırıl ve izinin sürülmesi ve kaynağının tespit edilmesi neredeyse imkansız hale gelir. Paranın kaynağının illegal olduğunun tespit edilememesi için para birçok işleme tabi tutulmakta ve denetim mekanizması büyük ölçüde aşılmaktadır[61].

---

[56] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.51.
[57] M.Okan Ergin, *a.g.e.*,s.52.
[58] Ülker Mavral, *a.g.m.*,1999, s.90.
[59] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.148.
[60] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.148.
[61] Burçin Acar, a.g.m., s.87.

Globalleşmenin etkisiyle para sınırı aşarak ülkeden ülkeye hızlı bir şekilde yolculuk etmekte ve karapara ile mücadele eden otoritelerin işini oldukça zorlaştırmaktadır. Bu aşamada yetkililerin iz sürmesi neredeyse imkansız hale gelmektedir. Bu aşama aklayıcılar açısından kolay bir aşamadır. Çünkü, teknoloji sayesinde kısa sürede birçok işleme tabi tutulan karapara, kaynağından uzaklaştırılarak iz sürülemez hale getirilir. Karapara ile mücadele eden otoriteler açısından ise oldukça zor bir aşamadır[62].

1.2.1.3. Bütünleştirme Aşaması (İntegration)

Yerleştirme ve ayrıştırma aşamaları başarıyla tamamlanmışsa artık bütünleştirme aşamasına geçilir. Karapara aklayıcısı ayrıştırmış olduğu paraları bütünleştirme aşamasında bir araya getirerek artık karaparaya normal para görüntüsü verir ve istediği gibi kullanmaya başlar[63].

Bu aşamada paranın karapara olduğunun yetkililer tarafından tespiti imkansız denecek kadar zordur. Zira karapara tamamen yasal görünüme kavuşmuştur. Ayrıştırma aşamasında o kadar çok işlem yapılmıştır ki mevcut sistem içerisinde paranın ilk kaynağına ulaşmak neredeyse imkansız hale gelmiştir[64].

Ayrıştırma aşamasında hesapların gizliliği kullanılarak ve parçalara bölerek nakit formundaki paranın şekli değiştirilir. Bütünleştirme aşamasında ise yasal bir kaynak açıklaması sağlanır[65]. Paranın sahibi menkul, gayrimenkul, tahvil, bono vb. varlıklar alarak karaparaya tamamen yasal bir boyut kazandırır. Servetinin kaynağı sorulduğunda ise yapmış olduğu yatırımları kaynak olarak rahatlıkla söyleyebilecektir[66].

---

[62] Ülker Mavral, *a.g.m.*,s.91.
[63] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.87.
[64] Ülker Mavral, a.g.m., s.92.
[65] M.Okan Ergin, a.g.e.,s.49.
[66] Hamza Kaçar, *a.g.m.*,s.149.

1.2.2. Karapara Aklama Yöntemleri

Karapara aklama yöntemi denilen olgu, illegal yollardan diğer bir ifadeyle, öncül suçların işlenmesi neticesi elde edilen gelirlerin sanki yasal faaliyetler neticesi kazanılmış gibi gösterilmesi için yapılan bir takım işlemler silsilesidir. Aslında karapara aklama işiyle uğraşan insanlar, sanıldığı gibi eğitimsiz ve bilgisiz değildir. Son derece bilgili ve üretken insanlardır. Bunlar hukukçular, mali müşavirler, bankacılar ya da iş adamları olabilirler. Bunlar suç sicilleri temiz ve parlak bir meslek geçmişine sahip olmakla beraber yetkililere karşı daima bir adım öndedirler. Yetkililer kullanılan en yeni yöntemi bulup anladıklarında aklayıcılar çoktan yeni bir teknik bulmuşlardır bile[67].

Karapara aklamada kullanılan yöntemler çok çeşitlilik göstermekle beraber bazı ortak noktalara sahiptirler. Örneğin çok çeşitli finansal kuruluşlar kullanılır ve uluslararası nakit transferleri yapılır[68].

Karapara aklamada kullanılan yöntemlerin sayısı hakkında bir şey söylemek neredeyse imkansızdır. Zira kullanılan yöntemlerin sayısı karapara aklayıcıların hayal gücüne bağlıdır. Günümüzde teknolojinin de etkisiyle sürekli yeni yöntemler geliştirilmektedir. En sık kullanılan yöntemlerden bazılarına aşağıda yer verilmiştir[69].

1.2.2.1. Sahte veya Muhteviyatı İtibariyle Yanıltıcı Faturalar

Fatura üzerinde yazan miktarın gerçeğinden düşük ya da fazla yazılması suretiyle kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde karapara aklayıcısı karapara aklama amaçlı kurmuş olduğu bir paravan şirkete ya da normal faaliyet gösteren bir şirkete elinde bulunan bir malı olduğundan çok yüksek bir fiyata satmış gibi göstermek

[67] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.* s.151.
[68] M.Okan Ergin, *a.g.e.*,s.50.
[69] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.87.

suretiyle fatura düzenleyerek aradaki fark kadar parayı aklar. Örneğin 50 TL değerindeki bir mal için 100 TL fatura keserek aradaki 50 TL lik farkı aklamış olur[70].

Bu yöntem genellikle ihracat ve ithalat yapmak suretiyle kullanılır. Gerek ithalat gerekse ihracat faturalarının olduğundan daha fazla veya daha düşük olarak gösterilmesi neticesi aradaki fark kadar karapara aklamaya dayanan bir yöntemdir. Değeri normal olan bir mal çok nitelikli ve değerliymiş gibi yüksek bir fiyatla yurtdışına gönderilerek fatura düzenlenir ve aradaki fark karapara aklamada kullanılır. Olası bir denetimde yakayı ele vermemek için aklanan karaparayı ihracatın yapıldığı şirket gönderiyormuş gibi hareket edilir. Bu şirket gerçekten faaliyet gösteren bir şirket de olabilir paravan bir şirket de olabilir. Aynı şekilde yurt dışından mal alımlarında da alınan ucuz bir mal yurt içinde malum şirketlere çok pahalıya satılıyormuş gibi gösterilir ve aradaki fark karapara aklamada kullanılır[71].

1.2.2.2. Parçalama (Structering) Yöntemi

Karapara ile ilgili olarak bütün yasal düzenlemeleri yapan ülkelerde finansal sektörde faaliyet gösteren kuruluşlara yatırılacak belli bir miktarın üzerindeki paralar karapara ile mücadele eden ilgili kuruma finansal kuruluşça bildirilmesi gerekmektedir. Böyle olunca aklayıcılar belirtilen miktarın biraz altında bir miktarı finansal kuruluşta açmış oldukları hesap veya hesaplara yatırmak suretiyle bildirim zorunluluğundan kurtulmaktadırlar. Örneğin bir ülkede bu miktar 10.000$ ise bu yöntemi kullanacak olan karapara aklayıcısı işlemlerini 10.000$'ın altında bir rakamla yapacaktır[72].

[70] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.87.
[71] Ülker Mavral, a.g.e., s.84.
[72] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.66.

1.2.2.3. Fiktif veya Yanlış İsim İle Hesap Açma

Bu yöntemde temel amaç herhangi bir risk karşısında karapara aklama ile mücadele eden otoritelerin gerçek karapara aklayıcıya ulaşmasını engellemektir. Karapara aklayıcısı hesabı ya başkası adına ya da gerçekte olmayan birinin üzerine açmıştır. Soruşturma açılması durumunda soruşturma karapara aklayıcısı diğer bir ifadeyle, karaparanın gerçek sahibi hakkında değil de ismine hesap açılan hakkında yapılır[73].

1.2.2.4. Finansal Kuruluşlarla İşbirliği Yapmak

İlgili finansal kuruluşun yöneticileriyle veya herhangi bir çalışanı ile işbirliği yapılarak bildirim yükümlülüğü olan miktarın çok daha üzerinde bir miktarın finansal kuruluşa yatırılması ve neticede bildirimin yapılmaması yöntemidir. Suç örgütlerinin herhangi bir finansal kuruluşa özellikle de bankalara sahip olması bu suç örgütlerine çok büyük imkanlar sağlamaktadır[74].

1.2.2.5. Nakit Kaçakçılığı

Suçtan elde edilen gelir genelde nakit formunda olduğundan ve kısa vadede harcanamayacağından bu para aklanmak üzere büyük olasılıkla ya yurt dışına çıkarılacaktır ya da finans sektörüne yerleştirilecektir[75]. Bu yöntemde karapara, karapara aklama suçu hakkında yeterli düzenlemelerin yapılmadığı ya da vergi cenneti denilen vergi yükümlülüklerinin çok fazla olmadığı ülkelere fiziki olarak taşınır. Bu ülkelere getirilen paralar yine bu ülkelerde finans sisteminin içine

[73] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.88.
[74] Ülker Mavral, a.g.e., s.94.
[75] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.88.

sokularak yasal bir görüntü alması sağlanır. Daha sonrada eğer arzu edilirse ilk elde edildikleri ülkeye yasal olarak kazanılmış bir para olarak kolayca aktarılır[76].

1.2.2.6. İşçileri Kullanma

Bu yöntem gelişmiş ülkelerden az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelere karapara transferinde kullanılır. Gelişmiş ülkelerde çalışan diğer ülke vatandaşı olan işçiler kullanılarak karapara transferi gerçekleştirilir. Bu işçiler çalışmakta oldukları ülkelerde kazanmış oldukları paraları düzenli olarak kendi ülkelerine gönderdiklerinden dikkat çekmezler. Ancak bildirim zorunluluğu olan miktarın üzerinde bir havale gerçekleştiğinde risk söz konusu olacaktır[77].

1.2.2.7. Sigorta Poliçeleri

Bu yöntemin her ülkede uygulanma imkanı yoktur. Bazı ülkelerde hayat sigortası poliçesi sahibi öldüğünde poliçeyi satmışsa, satın alan kişinin poliçeden doğan tüm haklarını sigorta şirketinden talep etme hakkı vardır. Poliçe sahibi bir hastalığa yakalanmışsa ve yakın zamanda öleceğini düşünüyorsa hayatının geri kalan kısmını daha iyi geçirmek için sahibi olduğu poliçeyi nominal değerinin altında satar. Satın alan kişi ise poliçe üzerinde yazan nominal değerle, poliçeyi satan kişiye ödediği miktar arasındaki fark kadar kar etmeyi amaçlar. Böylece ülkede bu poliçelerle ilgili ikinci el piyasası oluşur. Tabi bu piyasa en çok karapara aklayıcıların işine yarar. Karapara aklayıcılar gerek birinci elden gerekse ikinci elden normal fiyatın bile üzerinde miktara razı olarak poliçeyi satın alır. Poliçeyi satan kişi elde ettiği nakit parayı günlük ihtiyaçları için peyderpey harcayacağından dikkat çekmeyecektir. Karapara aklayıcı ise poliçe sahibi öldüğünde ilgili sigorta

[76] Ülker Mavral, *a.g.m.*, s.89.
[77] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.88.

şirketinden parayı çek olarak tahsil edeceğinden herhangi bir riskle karşılaşmadan elinde bulunan karaparayı aklamış olacaktır[78].

1.2.2.8. 900'lü Telefon Hatları

Bu yöntemde karapara elde eden aklayıcı bu kazancını nakit olarak tahsil etmek yerine üzerine kayıtlı olan 900'lü hatların borçlu kişi tarafından aranmasını ister ve alacağını bu şekilde tahsil eder. Bilindiği üzere 900'lü hatlar normal ücretin çok daha üzerinde bir ücrete tabi olduğundan kısa sürede büyük miktarlar aklanabilir[79].

1.2.2.9. Gazino ve Kumarhanelerin Kullanılması Suretiyle

Bu yöntemde gazinodan veya kumarhaneden eldeki nakit karapara ile fiş satın alınır ve hiç kumar oynanmadan belli bir süre sonra tekrar gazino veya kumarhaneye gidilerek eldeki fişleri verip karşılığında çek alınır ve bu çekler bankaya yatırıldıktan sonra emlak gibi herhangi bir mal alımında kullanılır. Bazen fiş almaya da gerek olmayabilir. Eldeki bütün karapara kumarhaneye verilir ve kumarhane belli bir komisyon aldıktan sonra karşılığında çek verebilir. Aklayıcıya paranın kaynağı sorulduğunda da kumar kazancı diye makul bir cevap verilecektir[80].

1.2.2.10. Paravan Şirketler Kullanmak Suretiyle

Gerçekte ticari bir faaliyeti olmayan bir şirketin ticaret yaparak gelir elde etmiş gibi gösterilmesi ve karaparanın bu şirkete aktarılması sonucu ortaklarının yasal gelir elde etmiş gibi kamu otoritelerine beyanda bulunmaları yöntemidir.

---

[78] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.88.
[79] Burçin Acar, *a.g.m.*, s.88.
[80] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.83

Karapara aklayıcıları birden fazla paravan şirkete sahip olabilirler ve finansal kuruluşlarda yapıldığı gibi iz kaybetmek için fonları bir şirketten diğer şirkete sürekli aktarabilirler[81].

1.2.2.11. Döviz Bürolarının Kullanılması

Herhangi bir öncül suç işlenmesi neticesi elde edilen gelirler döviz bürolarında başka bir para birimine dönüştürülmek suretiyle ekonomik sisteme enjekte edilebilmektedir[82].

1.2.2.12. Talih Oyunlarından Kazanılan İkramiyeler

Bu yöntemde ikramiye kazanan kişiler karapara aklayıcıları tarafından bulunur ve mevcut ikramiyenin üzerinde bir miktar teklif edilerek bilet, kupon vb. satın alınır ve bu bilet ve kuponla ilgili idareye gidilerek ikramiye çekilir. Böylelikle eldeki karapara aklanmış olur[83].

1.2.2.13. Yabancı Ülkelerdeki Banka Temsilcilikleri

Bankaların yabancı ülkelerdeki temsilcilikleri bazı yükümlülüklerden muaftır ve bu temsilcilikler böylelikle karapara aklama işleminde kullanılmaktadırlar. Bu temsilciliklerin bildirim yükümlülüğünün olmaması durumunda, karapara aklama işlemi kolaylaşır.

Bu yöntemle karapara aklamaya şu örneği verebiliriz. Normalde mevduat toplama izni olmayan yabancı bir ülkedeki banka temsilciliği suçtan elde edilen geliri kabul ederek bünyesinde bir ticari işletmenin hesabı varmış gibi göstermiş ve

---

[81] Ülker Mavral, a.g.e., s.80
[82] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.82
[83] Burçin Acar, *a.g.m.*,s.89.

buradan transferler yapmıştır. Bankacılık faaliyetinde bulunmadığından dolayı bildirim yükümlülüğü olmayan temsilcilik, bu yolla karaparanın finansal sisteme sokulmasına imkan sağlamıştır[84].

1.2.2.14. Yasal Şirketler Kurmak

Bu yöntemde karapara aklayıcıları ellerindeki karaparaları aklamak için ya şirket kurarlar ya da mevcut olan bir şirketi satın alırlar ve ellerinde bulunan karaparayı bu şirketin fonlarına ekleyerek finansal kuruluşlara aktarırlar[85].

[84] Abdurrahman Öztürk, a.g.m., s.155.
[85] Ülker Mavral, a.g.e., s.80

2.KARAPARA İLE MÜCADELEDE ULUSLARARASI BOYUT VE YAPILAN İŞBİRLİKLERİ

Karapara ülkeler ve toplumlar açısından bünyesinde öyle tehlikeler barındırmaktadır ki adeta gelişmemiş ülkelerde siyaseti belirleyip hükümet kurup hükümet yıkacak güce sahiptir. Buna bağlı olarak ülkeler için karaparanın olumsuz etkileri her geçen gün biraz daha kavranmakta ve gerek mevzuatlar gerekse işbirlikleri daha da geliştirilmektedir. Karaparanın tarihine baktığımızda bin yıllar önce dahi var olmasına rağmen ülkeler tarafından fark edilip karşı tedbirler alınması açısından aşağı yukarı otuz beş yıllık tarihi mevcuttur[86].

Karapara ile mücadele etmek için oluşturulan işbirliklerinin kuruluş sebebine bakıldığında, konusu suç teşkil eden fiiller neticesi elde edilen gelirlerin bir şekilde mevcut ülke ekonomisine enjekte edilmesi hatta ülke sınırları dışına çıkarılarak uluslararası zeminde dolaştırılması bireyleri ve toplumları rahatsız etmeye başlamıştır. Bunun üzerine başta gelişmiş ülkeler olmak üzere bütün ülkelerce bir takım iç düzenlemeler yapılmaya başlanmış olup, neticede zorunlu olarak uluslararası işbirlikleri gündeme gelmiştir[87].

Sınır aşan bir özelliğe sahip olan karapara aklama suçu kesinlikle uluslararası işbirliğini gerektirmektedir. Tabi bu uluslararası işbirliğinden önce ülkelerin kendi iç mevzuatlarını düzenlemeleri gerekmektedir. Öyle ki sadece bir veya birkaç ülkenin dahi bu iç düzenlemeyi yapmaması durumunda karapara, düzenlemeyi yapmayan ülke veya ülkelere girecek ve aklandıktan sonra gelişmiş ülkeler de dahil olmak üzere diğer bütün ülkelere kolayca geçiş yapacaktır. Sonuç olarak da yapılan uluslararası işbirliklerinin anlamını yitirmesine sebep olacaktır[88].

---

[86] Ülker Mavral, *a.g.m.*, s.94.
[87] Murat Tokmakkaya, *a.g.m.*,2000, s.126.
[88] Kadir Güler, *a.g.m.*, s.169.

Günümüzde karapara aklama suçunun uluslararası bir sorun haline gelmesinde teknolojinin büyük bir payı vardır. Zira artık bir tuşla dünyanın bir ucundan bir ucuna bağlantı kurmak sıradan bir hadise durumuna gelmiştir. Globalleşme ile beraber dünya üzerinde ticaret yapmanın kolaylaşmasının yanı sıra karapara aklama da aynı oranda kolaylaşmıştır. Suç örgütlerinin elde ettiği büyük meblağların aklanması için sınır ötesi işlemlere ihtiyaç vardır ve teknoloji bu bağlamda çok büyük kolaylıklar sağlamaktadır[89].

Karapara aklama suçu dünyanın her yerinde işlenebilir. Buna mukabil birçok karapara aklama faaliyeti uluslararası nitelik taşır. Aklayıcılar genellikle denetlemelerin az ve gevşek olduğu yerleri tercih ederler. Bir taraftan da parayı aktardıkları yerde finansal sistemin düzgün ve düzenli çalışıyor olması önemlidir. Çünkü karaparanın aklanarak tekrar esas sahibine dönmesi gerekmektedir[90].

Karapara aklama suçu ile mücadele amaçlı yapılan uluslararası düzenlemelerin bir kısmı karaparanın finansal sistemin kullanılması ile aklanmasına karşı önlemler getirmiş olmakla beraber diğer kısmı ise daha çok cezai yaptırımlar öngörmek suretiyle karaparanın aklanmasının önüne geçmeye yöneliktir. 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve 1990 tarihli Avrupa Konseyi Sözleşmesi cezai yaptırımları öngören işbirliklerine örnek gösterilebilirken 27 Haziran 1980 tarihli Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı, Aralık 1988 tarihli Basel Komitesi ile Haziran 1989'da kurulan FATF ise mali sistemin kullanılmasının önlenmesine yönelik örnek olarak gösterilebilir[91].

[89] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.145.
[90] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.150.
[91] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.158.

Karapara aklama suçu ile uluslararası mücadelenin yaklaşık 35 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. Bu mücadele kapsamında zaman içerisinde yapılan işbirlikleri ve düzenlemelerin bazıları aşağıya çıkarılmıştır.

2.1.Viyana Konvansiyonu

Viyana Konvansiyonu 19 Aralık 1988'de Viyana'da imzaya açılmış olup içeriği uyuşturucu madde kaçakçılığı neticesi elde edilen gelirlerin aklanması ile ilgilidir. Viyana Sözleşmesi olarak anılmasına rağmen esas ismi Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesidir. Sözleşmede uyuşturucunun üretiminden satışına kadar bütün hususlar ayrıntılı bir şekilde belirtilmiş ve elde edilen gelirlerin de aklanmasının devletlerce suç sayılmasına işaret edilmiştir. Ayrıca sözleşmede elde edilen bu suç gelirlerinin müsadere edilmesi gerektiği ve bu yönde devletlerin iç düzenlemelerini yapmaları yine bu konuda uluslararası işbirliklerinin yapılması hususları belirtilmiştir. Bankacılık sektöründeki sır saklama yükümlülüğünün uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda yetkili makamların bankalardan bilgi istenmesi durumunda herhangi bir sorun oluşturmayacağı hususunda gerekli ulusal düzenlemelerin yapılması istenilmiştir. Kısaca, Viyana Sözleşmesi ile uyuşturucu madde kaçakçılığı neticesinde yaptırımların uygulanması, suçluların yargılanması, müsadere, suçluların iadesi, hukuki yardım ve uluslararası işbirliği gibi hususlar belirtilmiş ve hüküm altına alınmıştır[92].

Taraf ülkelere uyuşturucudan elde edilen gelirlerin suç geliri olduğu ve dolayısıyla suç olarak kabul etmeleri yükümlülüğü getirilerek karaparaya karşı mücadelenin uluslararası zeminde ilk temeli atılmıştır[93].

Bir suç hakkında yargılama yetkisi olan ülkenin suçtan elde edilmiş olan fonların başka bir ülkeye nakledilmesi durumunda fonların götürüldüğü ülkeden bu

[92] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.161.
[93] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.45.

fonların müsadere edilmesini isteme hakkı olacağı bu konvansiyonda belirtilmiştir. Bu isteği alan ülkeye hukuksal prosedürleri yerine getirme yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca mahkemeler müsadere amacıyla belgelere ulaşmak için bankalara emir verme yetkisine sahip kılınmıştır[94].

Viyana Konvansiyonu Türkiye tarafından 1988 yılında imzalanmış olup 25.11.1995 tarihinde 4136 sayılı Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ile onaylanmıştır[95].

2.2.Palermo Konvansiyonu

Diğer adıyla Sınıraşan Organize Suçlara Karşı BM Sözleşmesi olan Palermo Konvansiyonu 12-15 Aralık 2000 tarihleri arasında İtalya'nın Palermo kentinde düzenlenen bir konferansta imzaya açılmış ve 29.09.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu konvansiyonun hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasındaki temel amaç isminden de anlaşılacağı üzere sınırı aşan örgütlü suçların önlenmesi ve bu suçlarla etkili bir şekilde mücadele edilmesi için uluslararası işbirliğinin geliştirilmesidir[96].

2.3.Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R(80)10 Sayılı Tavsiye Kararı

Karaparanın aklanmasına karşı mücadele hususunda uluslararası alanda alınan ilk karar 22 Haziran 1980 tarihinde yapılan Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi toplantısında Suç Kaynaklı Paranın Saklanması ve Transferine Karşı Tedbirler Hakkındaki Tavsiye Kararıdır. Komite tarafından ilgili ülkelerce gerekli düzenlemelerin yapılarak bu kararın uygulanması tavsiye edilmiştir. Avrupa Konseyi

[94] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.52.
[95] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.57.
[96] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.80.

Bakanlar Komitesi R(80)10 sayılı tavsiye kararında "Suç kaynaklı fonların bir ülkeden diğerine transferi ve ekonomik sisteme girerek aklanması süreci, ciddi problemlere neden olmakta, başka suçların işlenmesini teşvik etmekte ve olayın ulusal ve uluslararası düzeyde yapılmasına sebep olmaktadır" ifadesine yer vermiştir[97].

Bu tavsiye kararı ile uluslararası bir boyuta sahip olan karapara ilk kez Avrupa Konseyi'nde inceleme konusu olmuştur ve ayrıca bu karar karaparanın aklanmasının önlenmesine karşı ilk uluslararası girişimdir. Bu tavsiye kararında temel amaç Avrupa Konseyine üye devletlerde karaparanın aklanmasının önlenmesidir. Karar ile Avrupa'da meydana gelen büyük suçlar neticesi elde edilen gelirlerin bu suçları tekrar tetiklediği ve bu gelirlerin ülkeden ülkeye aktarılarak ekonomiye enjekte edildiği ve aklandığı, bunun neticesinde de ülkelerde çok ciddi sorunların ortaya çıktığı göz önünde bulundurulmuştur. Bütün bunlara bağlı olarak bankacılık sisteminin bu konuda çok önemli olduğu bankalarla işbirliği yapılması neticesi suç oranlarının azalacağı düşüncesi hasıl olmuştur. Tavsiye kararı ile karaparanın bankalar aracılığı ile aklanmasının önlenmesi için bankacılık sistemine dair önlemler getirilmiş ve üye ülkelerin bankacılık sistemi ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmaları tavsiye edilmiştir. Bankalar tarafından müşterilerinden resmi belgeye dayanan kimlik bilgilerini almaları, kiralık kasaları güvendikleri ve bildikleri kişilere kiralamaları, bir suç neticesi elde edilmesi nedeni ile seri numaraları kayıtlı paralara rezerv koymaları ve personeline gerekli eğitimin verilmesi karaparanın aklanmasında bankaların kullanılmasının önlenmesi için alınması gereken önlemler olarak belirtilmiştir. Karapara aklama suçu ile mücadelede karaparanın tanınması ve bilinmesi için seri numaralarının takip edilmesi amacıyla adli makamlar ve kolluk makamları ile bankalar arasında işbirliğinin gerektiği ve bu işbirliğinin sadece ulusal değil uluslararası alanda da sağlanmasının önemi ve gerekliliği belirtilmiştir. Bankaya gelen paraların karapara olup

[97] Halim İpek, "Karapara, Tarihsel Gelişimi, Uluslararası Boyutu Ve Önlenmesine İlişkin Olarak Ülkemizde Alınan Önlemler" *Maliye Dergisi*, 1998, Sayı: 129, s.26.

olmadığının listeden kontrol edilmesi için üye ülkelerin bankalar üzerinde tedbir almaları ve bankalarla işbirliği yapmanın zorunlu olduğu belirtilmiştir[98].

2.4.1990 Tarihli Avrupa Konseyi Sözleşmesi

8 Kasım 1990'da Strazburg'da imzalanan bu sözleşme uyuşturucu madde kaçakçılığı dışındaki suçları da kapsamı içerisine almıştır. Avrupa Konseyi Sözleşmesinde karaparanın aklanması hususunda Viyana Sözleşmesi'ne göre daha katı kurallar getirilmekle beraber bunun yanında daha gelişmiş çözümler de getirilmiştir. Bunun sebebi ise Avrupa Konseyi Sözleşmesinin daha az devletler topluluğuna yönelik çıkarılması ve topluluk ülkelerinin hemen hemen hepsinin birbirine benzemesidir. Bu sözleşme ile ülkelerin suçtan elde edilen gelirleri müsadere edebilmelerine yönelik iç düzenlemeleri yapması zorunlu kılınmış, bankaların karapara aklama suçu ile ilgili soruşturmalarda sır saklama yükümlülüklerine istisna getirilmesini ve istenilen belgeleri vermeleri öngörülmüş ve karaparanın aklanması başlı başına ayrı bir suç olarak tanımlanmıştır. Bütün bu belirtilen hususlarla ilgili olarak da uluslararası işbirliği yapılmasının gerekliliği belirtilmiştir[99].

Bu sözleşmeye taraf olmada Avrupa Konseyi üyesi olma şartı aranmadığından geniş bir katılım olmuştur ve birçok ülke tarafından imzalanmıştır[100]

2.5.Avrupa Toplulukları Konseyi 91/308/EEC Sayılı Direktif Kararı

10 Haziran 1991 tarihinde Avrupa Toplulukları Konseyi tarafından kabul edilen Karaparanın Aklanması İçin Mali Sistemin Kullanılmasının Önlenmesine Yönelik 91/308/EEC sayılı konsey direktifi karaparanın tanımını tüm suçlardan elde

[98] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.159.
[99] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.162.
[100] İbrahim Yumuşak, a.g.m., s.46.

edilen iktisadi değerler olarak belirlemiştir. Oysa ki Viyana Konvansiyonu'nda karapara sadece uyuşturucu madde kaçakçılığı neticesi elde edilen gelirler olarak tanımlanmıştır[101].

Bu direktifin kabul edilmesindeki temel amaç karapara aklayıcıların sermayenin serbest dolaşımından faydalanarak finansal sistemi kullanmalarının önüne geçmektir. Direktif karaparanın finansal sisteme zarar verici etkileriyle mücadelede önemli bir rol oynamıştır. Başta uyuşturucu madde kaçakçılığı olmak üzere diğer organize suçlardan elde edilen gelirlerin finansal sisteme sokularak finansal sistemi yıpratmasının engellenmesi hususunda üye ülkelerin çabalarına temel oluşturmuştur. Direktif toplam 18 maddeden oluşmaktadır. Direktif ile karapara literatürüne dört ilke girmiştir: Müşterini tanı, kimlik tespiti, kayıtların saklanması ve şüpheli işlemler[102].

2.6.Mali Eylem Görev Grubu (FATF)

G7 ülkeleri olan ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada organizesinde 1989 yılının Temmuz ayında Paris'te toplanan Ekonomi Zirvesi'nde karapara ile mücadele ve ülkeler arası işbirliği hususunda faaliyet göstermek üzere (Financial Action Task Force-FATF) kurulmuştur. FATF kuruluşundan sonra Avrupa Konseyi Tavsiye Kararı, Viyana Konvansiyonu ve Basel Komitesi İlkelerini esas alarak "kırk tavsiye kararı" oluşturmuş ve yayınlamıştır. FATF tavsiyelerinin içeriğine bakıldığında amacı karapara aklamakla mücadele olmakla beraber bunla alakalı olarak mali ve hukuki düzenlemeler ve bunların uygulanmaları hususunda ilkeleri kapsamaktadır. FATF tarafından karapara ile mücadele amacıyla yayınlanan kırk tavsiye kararı bu hususta adeta anayasa niteliğindedir[103].

[101]M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.55.
[102]Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.164.
[103]İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.46.

FATF sekreterliği OECD bünyesindedir ancak OECD'nin bir parçası değildir. Bununla beraber aralarında birçok ortak çalışma yapılmıştır. FATF kırk tavsiye kararı ile karapara ile mücadeleye uluslararası bir temel çerçeve çizmekte, yine uluslararası uygulama alanı yaratmakta, mali sistemin ve ceza sisteminin düzenlenmesini ve de en önemlisi uluslararası işbirliğinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Yayınlanan bu tavsiye kararları üye ülkeler için bağlayıcı diğer ülkeler için ise yol gösterici mahiyettedir. FATF mali ve hukuki yönden uzman olanları üye ülkelerden bir araya getirir ve böylelikle daha etkin çalışmalar yaparak ihtiyaca dönük yeni kurallar koyar ve uygulamaları izleyerek standartları belirler[104].

FATF'ın kurulduğu Ekonomik Zirve'de uyuşturucu madde kaçakçılığı neticesinde elde dilen gelirlerin aklanmasının önlenmesi hususunda gerek ulusal gerekse uluslararası alanda alınması gereken önlemler görüşülmüştür. Böylece uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen gelirlerin zapt ve müsadere edilmesi için devletler arasında çok taraflı antlaşmalar ile işbirlikleri yapılması benimsenmiş ve bir mali çalışma grubu kurulmasına karar verilmiştir. Karaparanın aklanması hususunda mali kuruluşların kullanılmasının engellenmesi için hukuki çalışmaların yapılması ve ülkeler arasında yardımlaşmanın sağlanması amaçlanmıştır[105].

FATF'ın kuruluş amacı üye ülkelerdeki finansal kuruluşların karapara aklayıcıları tarafından kullanılmasının önüne geçmek ve alınan önlemleri geliştirmek, bu konuda uluslararası işbirliğini artırmaktır. FATF ile düzenleyici kurumlar, maliye bakanları, mali kuruluşların denetleyicileri ve dışişleri yetkilileri bir araya getirilmiştir[106].

1996 yılında IMF FATF ile birlikte kayıt altına alınmayan karaparanın etkileri ile ilgili bir araştırma yapmış ve aşağıda bazıları belirtilen birçok sonuca ulaşmışlardır.

---

[104] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.146.
[105] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.163.
[106] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.54.

1- Para talebinde istikrarsızlık dolayısıyla para politikasında öngörülmezlikler.

2- Döviz, menkul kıymet ve gayri menkul piyasasında istikrarsızlıklar.

3- Mali kurumların bünyelerinde istikrarsızlıklar.

4- Uzun dönem büyüme oranında düşme.

5- Gelir dağılımında bozulma.

6- Vergi hasılatının düşmesi, dolayısıyla bütçe açığının artması ve bütçenin borçla finansmanı[107].

FATF'ın yayınlamış olduğu kırk tavsiye kararı dört temel unsuru kapsamaktadır.

1- Üye ülkeler Viyana Konvansiyonunu imzalayacaklar ve sır saklama kapsamında yapmış oldukları iç düzenlemeler bu kırk tavsiye kararını engeller vaziyette olmayacaktır. Araştırmalar, incelemeler, suçluların iadesi gibi konularda uluslararası yardımlaşmayı ve işbirliğini sağlayıcı önlemler alınacaktır.

2- FATF kararları Viyana Sözleşmesi'nde belirtilen uyuşturucu madde kaçakçılığı neticesi elde edilen gelirlerin karapara olarak kabul edilmesinin yanında diğer önemli suçlardan da elde edilen gelirlerin karapara kapsamına alınmasını ve üye ülkeler tarafından bu suç gelirlerinin zaptı, elkonulması ve müsaderesine yönelik önlemler alınması hususlarını içermektedir.

[107] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.152.

3- Tavsiyede finans sektörünün rolü ve önemi ortaya konulmuştur. Finansal kurum ve kuruluşlar müşterilerinin kimlik bilgilerini bilmek ve kayıtlarını belli bir süre saklamakla mükelleftir. Böylece bu kurum ve kuruluşların sırdaş hesap açmaları men edilmiştir. Finansal kuruluşlar karapara aklama şüphesi taşıyan işlemleri ilgili otoritelere raporlayacaklardır ve bununla alakalı iç denetim mekanizması kuracaklardır. Bununla beraber iyi niyetle şüpheli işlemleri bildirenlerin yasalarca korunmasına dair iç düzenlemeler yapılacaktır. Finansal sistemin suç örgütleri tarafından ele geçirilerek kullanılmasını önleyecek düzenlemeler yapılacaktır.

4- Şüpheli işlemler, aklama metotları ve nakit akışı ile ilgili bilgi değişiminin önemi belirtilmiştir. Buna bağlı olarak uluslararası işbirliği teşvik edilerek geliştirilecektir. Bu kapsamda suçluların tespiti, iadesi gibi konular işbirliği çerçevesinde uygulanabilir seviyeye getirilmelidir[108].

FATF Karaparanın aklanmasının önlenmesi hususunda en yoğun politika üreten ve bu politikaları uygulamaya koyup takibini yapan kuruluşlardan bir tanesidir. FATF'ın çalışmalarına baktığımızda üç temel görevi ifa ettiği görülmektedir:

1- Üyelerinin karapara aklamaya karşı çabalarını gözlemlemek.

2- Karapara aklamaya karşı alınan önlemlerle karapara aklama yöntemlerini gözden geçirmek.

3- Üye olmayan ülkelerin karaparaya karşı almış oldukları önlemlerin ve uygulamaların geliştirilmesine yardımcı olmak[109].

[108] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.,* s.46.
[109] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.,* s.46.

2.6.1.FATF Tavsiyelerinin Uygulanmasını Denetleme

FATF'ın tavsiyelerinin uygulanıp uygulanmadığını denetlemekle görevli iki mekanizması mevcuttur. Birincisi değerlendirme çalışmasıdır ki yılda bir kez yapılır. Bu çalışmaya göre FATF üye ülkelere birer anket gönderir ve üye ülkeler bu anketi doldurarak FATF'a gönderir. Bu anketin içeriğinde aklama suçuna dair çok kapsamlı sorular bulunmaktadır. Üye ülkeler tarafından doldurulan bu anketler FATF tarafından detaylı bir şekilde incelenmektedir. İkinci mekanizma ise üye üç ülkenin temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından yerinde denetimdir. Bu komisyon denetlenen ülkenin mali, hukuki, idari birimleriyle doğrudan görüşür. Bu görüşmeler neticesinde kararlara ne ölçüde uyulduğu saptanır. Görüşme neticesi hazırlanan rapor FATF'ın genel kuruluna sunulur ve görüşülür[110].

2.7.Basel Komitesi

12 Aralık 1988 tarihinde Basel'de toplanan Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İsveç, İsviçre, İngiltere ve ABD banka temsilcileri ile merkez bankaları temsilcilerinin oluşturduğu Basel Komitesi karaparanın bankacılık sektörünün kullanılarak aklanmasının önlenmesine yönelik Basel İlkeleri olarak adlandırılan öneriler belirlemişlerdir. Basel İlkeleri çoğunlukla müşterilerin tanınması kuralı üzerinde durmuş ve işlem yapılan müşterilerin kimliklerinin bilinmesi, şüpheli işlemlerin bir diğer ifadeyle yasadışı gibi gözüken işlemlerin yapılmaması ve yetkili kamu otoriteleri ile işbirliği yapılması konularını öngörmüştür. Bu ilkelerin hukuki bir niteliği yoktur. Diğer bir ifadeyle, karaparanın aklanmasında bankaların kullanılmasının önlenmesi hususunda bu ilkelerin ülkeler üzerinde bağlayıcılığı yoktur. Basel ilkelerinde bankaların karapara aklayıcıları

[110] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.,* s.47.

tarafından kullanılmasına banka denetim ve gözetim elemanlarının kayıtsız kalamayacağı belirtilmiştir[111].

Basel Komitesinin aldığı kararların hiçbir yasal bağlayıcılığı olmadığı halde bankacılık sektöründe komitenin büyük bir etkisi vardır. Bildirgeye göre bankaların suçlularla olan ilişkisi ve suçlularca kullanılması sonucu halkın bankalara olan güveni azalmaktadır[112].

[111] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.160.
[112] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.53.

3.TÜRKİYE'DE KARAPARA İLE MÜCADELE

3.1.Türkiye'de Karapara Aklama Tarihi, Gelişimi ve Boyutu

Aşağıda yer alan alt bölümlerde sırasıyla Türkiye'de karaparanın aklama tarihi, gelişimi ve boyutu ele alınacaktır.

3.1.1. Türkiye'de Karaparanın Tarihi ve Gelişimi

Karapara aklama suçu Türkiye'de ilk defa 1996 yılında 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun ile düzenlenmiş ve bu konuda ulusal bir bilinçlenme başlamıştır[113]. Bu kanun yürürlüğe girene kadar Türkiye'de suç gelirlerinin aklanması suçu ile alakalı bir mevzuat bulunmamakta idi[114] Bu kanun ile suç sayılan bazı fiillerin işlenmesi sonucu elde edilen gelirlerin aklanmasının suç olduğu hukuk sistemimize girmiştir[115]. Yine bu kanun ile toplumun daha önce bilmediği ve alışık olmadığı yeni bir suç ve bu suça dair yeni bir cezalandırma prosedürü ortaya konmuştur[116].

Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun taslağı ilk olarak 14.10.1994 tarihinde dönemin Hükümeti tarafından Meclise sunulmuş olup 19. Dönemin bitmesi üzerine kanunlaşamamıştır. Bu kanun tasarısı yenilenerek Hükümet tarafından 03.05.1996 tarihinde tekrar meclise sunulmuştur. 13.11.1996 tarihinde meclis tarafından kabul edilmiş ve Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun başlığı altında 19.11.1996 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 1994 yılında meclise sunulup da görüşülemeyen kanun metninde karapara "Kanunların suç saydığı fiillerin işlenmesinden elde edilen para veya para yerine

---

[113] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.168.
[114] Murat Tokmakkaya, a.g.m.,2000, s.126.
[115] Abdurrahman Öngeoğlu, "Karapara Aklama Suçu" *Vergi Sorunları Dergisi*, 1998, Sayı:119, s.23
[116] Murat Tokmakkaya, a.g.m.,2000, s.126.

geçen evrak ve senetleri, mal veya gelirleri ve bir para biriminden diğerine çevrilmesi de dahil olmak üzere bunların birinden diğerine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü ekonomik menfaat değer" olarak tanımlanmıştır[117].

1994 yılında Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanarak meclise sunulan kanun taslağındaki karapara tanımı içerisinde bulunan "Kanunların suç saydığı fiiller" ifadesi İçişleri Komisyonu tarafından çok geniş kapsamlı bulunmuş ve kanun tasarısının amacının uyuşturucu ve psikotrop maddelerin kaçakçılığının önlenmesine dair olduğu belirtilerek tanımın içeriği daraltılmıştır. İçişleri Komisyonu tarafından kabul edilen metinde karapara "Uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile silah kaçakçılığı, patlayıcı maddeler, stratejik maddeler, çocuk ve kadın ticareti, adam kaçırma, şantaj ve terör suçlarının işlenmesinden elde edilen para veya para yerine geçen evrak ve senetleri, mal ve gelirleri ve bir para biriminden diğerine çevrilmesi de dahil olmak üzere bunların birinden diğerine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü ekonomik menfaat ve değeri ifade eder" şeklinde tanımlanmıştır. Doğal olarak, Türkiye karaparanın aklanmasının önlenmesi hususunda her yönüyle zayıf ve yetersiz olduğundan ve bir de ülke gündemini karapara henüz yeni meşgul ettiğinden, tanım konusunda tam bir mutabakata varılamamıştır. Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yapılan görüşmeler neticesinde uygulamada sıkıntılar yaşanmaması için genel bir tanımdan ziyade sınırlı bir tanımın daha uygun olacağı düşünülerek tanım tekrar yapılarak son şekli verilmiştir. 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun'da karapara aklama suçu sayma yöntemine göre tanımlanmıştır. Bir diğer ifade ile bazı kanun ve kanun maddeleri tek tek sayılarak öncül suçlar belirtilmiştir. Özet olarak kanunların suç saydığı fiiller ifadesi yerine kanun ve kanun maddelerini tek tek sayma yoluna gidilmiştir[118].

4208 sayılı kanunda karapara : "1- 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanundaki 2- 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanundaki 3- 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli hakkındaki kanundaki 4-

[117] Orhan Tur, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Karapara Tanımı Ülkemizdeki Yasal Düzenlemeler" *Mükellefin Dergisi*, Mayıs 2002, Sayı: 113, s.153
[118] Orhan Tur, *a.g.m.,* Mayıs 2002, s.154.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkındaki Kanundaki 5- 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344. Maddesinin 2 ve 3 numaralı bentlerindeki 6- 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Cürümler ve aynı kanunun 179, 192, 264, 316, 317, 318, 319, 322, 325, 332, 335, 339, 341, 342, 345, 350, 403, 404, 406, 435, 436, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 504 ve 506. Maddelerindeki fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değeri ifade eder" şeklinde tanımlanmıştır. Böylece bu kanunda sayılan kanun ve kanun maddelerinde suç sayılan fiillerin dışında diğer kanunlarda suç olarak tanımlanan fiillerin işlenmesi sonucu elde edilen gelirler karaparanın kapsamı dışında kalmıştır[119].

4208 sayılı kanuna göre karaparanın varlığından söz edebilmek için iki şartın gerçekleşmesi gerekir. 1- Öncül suçun var olması. Diğer bir ifadeyle sayılan kanun ve kanun maddelerinde belirtilen suçlardan birinin işlenmiş olması. 2- Bu işlenen suç neticesinde bir gelirin elde edilmesi[120].

Gelişmiş mali piyasalara sahip ülkelerde kaynağı açıklanamayan paraların ülke ekonomisine enjekte edilmesine müsaade edilmemektedir. Oysa ki 4208 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği tarihlerde Türkiye ekonomisine enjekte edilen karaparanın miktarı bilinmemekte olup bu paraların yasal kaynağı sorgulanamamıştır. Bu nakit paralar bankalara, özel finans kuruluşlarına, menkul kıymetler borsasına, altın borsasına yatırılarak ekonomiye enjekte edilmiştir[121].

Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 sayılı kanun tasarısının hazırlanarak yasalaşmak üzere meclise sunulmasında 1991 yılında üye olduğumuz FATF'ın büyük etkisi olmuştur. Zira bu yasanın çıkarılmaması durumunda üyesi

[119]Orhan Tur, *a.g.m.*,Mayıs 2002, s.155.
[120]Orhan Tur, *a.g.m.*,Mayıs 2002 s.156.
[121]Selçuk Alsancak, *a.g.m.*, s.32.

olduğumuz FATF'ın Türkiye üzerinde yapacağı incelemelerde olumsuz not alacağımız düşüncesi hakimdi[122].

1980 sonrasında Türkiye'de sermaye hareketlerinin serbest bırakılması ve bunun akabinde karapara elde etme olanaklarının artması neticesi, karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik bir takım ulusal ve uluslararası düzeyde önlemler alınmıştır. Bu bağlamda Türkiye OECD sekreteryalığında G7 ülkeleri tarafından Temmuz 1989'da kurulan Mali Eylem Görev Gücü'ne 25 Eylül 1991 tarihinde üye olmuştur. 19 Aralık 1988 tarihinde imzaya açılan ve 11 Kasım 1990 tarihinde yürürlüğe giren Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (Viyana Konvansiyonu) 4136 sayılı kanunla kabul edilmiş ve 25 Kasım 1995 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Uluslararası düzeyde yürütülen bu çalışmaların yanı sıra Türkiye kendi içinde de boş durmamış bir takım düzenlemeler yaparak yürürlüğe koymuştur. Bunlar kısa başlıklar altında aşağıdaki gibi sıralanabilir:

-13 Kasım 1996 tarihinde kabul edilen 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun.

-2 Temmuz 1997 tarihinde Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik.

-2 Temmuz 1997 tarihinde Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik.

-15 Eylül 1997 tarihinde Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik.

[122]Orhan Tur, *a.g.m.*,Mayıs 2002 s.154.

-31 Aralık 1997 tarihinde Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair 4208 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik.

-31 Aralık 1997 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 1.

-31 Aralık 1997 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 2.[123]

-07 Şubat 2002 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 3.

-10 Kasım 2002 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 4.

-09 Nisan 2008 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 5.

-27 Eylül 2008 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 6.

-02 Aralık 2008 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 7.

-26 Nisan 2009 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 8.

[123]Halim İpek, *a.g.m.*, s.28.

-02 Ocak 2010 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 9.

-19 Kasım 2013 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 10.

-11 Haziran 2014 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 11.

-25 Ağustos 2014 tarihinde Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği, Sıra No: 13[124].

3.1.2.Türkiye'de Karaparanın Boyutu

Daha önce de ifade edildiği gibi karaparanın en önemli kaynağı uyuşturucu madde kaçakçılığıdır. Altın Hilal (Golden Crescent) diye adlandırılan İran, Afganistan ve Pakistan üçgeninde üretilen uyuşturucu maddeler Avrupa'ya çoğunlukla Türkiye üzerinden nakledilmektedir. Her ne kadar Türkiye üretim konusunda önemli bir paya sahip olmasa da nakliyecilik faaliyetleri bile önemli miktarda karaparaya kaynaklık etmektedir[125]. Türkiye'de yıllık uyuşturucu madde kaçakçılığından ve silah kaçakçılığından 25-50 milyar ABD Dolarının aklandığı ileri sürülmektedir[126].

[124] "Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği", *Resmi Gazete*,Tarih: 25.08.2014, Sayı: 29099, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014)
[125]Ali Atagün, *a.g.m.*, s.4.
[126]Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.5.

3.2. Türkiye'de Karapara Aklama Suçu ile Mücadelenin Hukuki Boyutu

Türkiye'de karapara ile mücadelede ceza hukuku açısından iki temel düzenleme vardır. Birincisi, TCK (Türk Ceza Kanunu)'nın "Kazanç Müsaderesi" başlıklı 55. Maddesi. İkincisi ise yine TCK'nın "Suçtan Kaynaklanan Malvarlığı Değerlerinin Aklanması" başlıklı 282. Maddesi. Ayrıca, bunlara ilave olarak müsadere amaçlı elkoyma vardır ki, bu da CMK (Ceza Muhakemesi Kanunu)'nın 123. ve 128. Maddelerinde düzenlenmiştir[127].

Elkoyma suça konu olduğu düşünülen herhangi bir para veya eşyanın zilyedinin rızasına bakılmaksızın tasarruf yetkisinin kaldırılmasıdır. Eğer elkonulacak para banka nezdinde ise buna "dondurma" denir[128]. CMK'nın 123. Maddesi Eşya ve Kazancın Muhafaza Altına Alınması ve Bunlara Elkonulması başlığı altında "*İspat aracı olarak yararlı görülen ya da eşya veya kazanç müsaderesinin konusunu oluşturan malvarlığı değerleri muhafaza altına alınır. Yanında bulunduran kişinin rızasıyla teslim etmediği bu tür eşyaya elkonulabilir* [129]" hükmüne amirdir. Müsadere ise herhangi bir suçun konusunu oluşturan para veya eşyanın elkoymadan sonra mahkeme tarafından malikinin elinden alınarak Hazineye mal edilmesidir. TCK'nın Kazanç Müsaderesi başlıklı 55. Maddesi "*Suçun işlenmesi ile elde edilen veya suçun konusunu oluşturan ya da suçun işlenmesi için sağlanan maddi menfaatler ile bunların değerlendirilmesi veya dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan ekonomik kazançların müsaderesine karar verilir. Bu fıkra hükmüne göre müsadere kararı verilebilmesi için maddi menfaatin suçun mağduruna iade edilememesi gerekir. Müsadere konusu eşya veya maddi menfaatlere elkonulmadığı*

[127]EGM KOM Daire Bşk.Yayını, a.*g.e.*,s.41
[128]Oktay Üstün, "Fatf'ın Kırk Tavsiye Kararı Karşısında Karapara Aklama İle Mücadele Sistemimizin Durumu" Maliye Dergisi, 2001, Sayı: 137, s.62
[129] "Ceza Muhakemesi Kanunu", *Resmi Gazete*,Tarih: 17.12.2004, Sayı: 25673, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.123

veya bunların merciine teslim edilmediği hallerde, bunların karşılığını oluşturan değerlerin müsaderesine hükmedilir[130].” hükmüne amirdir.

Elkoyma geçici bir tedbirdir. Müsadere ise kesin bir hükümdür. İddia makamı iddiasını ispatla mükelleftir. Eğer suç gelirlerinin bir suç neticesi elde edildiğini iddia makamı ispat edemezse bu suç gelirleri müsadere edilemeyecektir ve geçici tedbir olan elkoyma kararı kaldırılarak sahibine iade edilecektir[131].

Bir varlığın meşru kaynağının açıklanamaması tek başına bu varlığa suç geliri sıfatını kazandırmaz. Belki bu varlığa elkonulabilir ama müsadere edilebilmesi için bir suçla ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Örneğin yurda gizlice sokulmaya çalışılan bir paraya şüphelenilerek elkonulabilir ama bir suçla ilişkilendirilemediği sürece bu para müsadereye tabi tutulamaz[132]. Hukuk sistemimize göre ispat yükümlülüğü iddia makamına aittir. Bu nedenle mevcut varlıkların durumunun şüphe uyandırması, tek başına bunların müsadere edilmesine yeterli değildir. Bu varlıkların bir suçla ilişkilendirilmesi gerekmektedir[133]. Bir diğer husus da TCK’nın 55. Maddesine göre “*müsadere kararı verilebilmesi için maddi menfaatin suçun mağduruna iade edilememesi gerekir*.” Diğer bir ifadeyle, suçun mağduru belli ise ve elde edilen gelirlerde bu mağdurdan alınmış ise bu gelirlerin müsadere edilmeyerek suçun mağduruna iade edilmesi gerekmektedir[134].

Türkiye’de karapara aklama suçunun oluşması için bir takım unsurların bir arada bulunması gerekir. Öncelikle üzerinde karapara niteliğini taşıyan bir gelir mevcut olmalı. Daha sonra bu gelirin alt sınırı altı aydan fazla hapis cezasını gerektiren herhangi bir suç neticesi elde edilmiş olması gerekir. Son olarak söz konusu gelir bilinerek meşruiyet kazandırmak için ya bir takım işlemlere tabi

---

[130] “Türk Ceza Kanunu”, *Resmi Gazete*,Tarih: 12.10.2004, Sayı: 25611, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.55
[131] İbrahim Yumuşak, *a.g.m.*, s.44.
[132] EGM KOM Daire Bşk.Yayını, *a.g.e.* 2009, s.6.
[133] EGM KOM Daire Bşk.Yayını, *a.g.e.*, s.2.
[134] EGM KOM Daire Bşk.Yayını, *a.g.e.*, s.6.

tutulmalı ya da fiziksel olarak yurt dışına çıkarılmaya çalışılmalıdır[135]. Zira TCK'nın 282. Maddesinin 1. Fıkrası *"Alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkaran veya bunların gayri meşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır*[136]" demekle karapara aklama suçunun oluşması için gerekli unsurları belirlemiştir. Kısacası TCK'nın 282. Maddesinde belirtilen alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suç neticesinde gelir elde edilmesi, karapara aklama suçunun oluşması için yeterli değildir. Bu suçun oluşabilmesi için suç neticesi elde edilen gelirin yurt dışına çıkarılmaya çalışılması veya bunların gayri meşru kaynağını gizlemek için veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla çeşitli işlemlere tabi tutulması gerekmektedir[137].

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un Şüpheli İşlem Bildirimi başlıklı 4. Maddesinin 1. Fıkrası "*yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işlemlere konu malvarlığının yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halinde bu işlemlerin yükümlüler tarafından Başkanlığa bildirilmesi zorunludur*[138]." Hükmünü içermektedir. Bu madde ve TCK 'nın 282/1 maddesi metnine bakıldığında görülüyor ki ortada bulunan para veya varlığın karapara olarak tanımlanabilmesi için bir suç neticesi oluşmuş olduğunun kamu otoriteleri tarafından ispatlanması gerekmektedir. Örneğin inşaat işçiliği yapan bir şahsın evinde 10 milyon doların bulunması durumunda inşaat işçisinin 10 milyon dolara sahip olamayacağı düşüncesi ile bu para karapara olarak değerlendirilip müsadere edilerek hazineye mal edilemez. Belki bu paraya mahkeme kararı ile el konulabilir ancak bir

---

[135] Murat Tokmakkaya, a.g.m.,2000 s.128.
[136] "Türk Ceza Kanunu", *Resmi Gazete*,Tarih: 12.10.2004, Sayı: 25611, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.282/1
[137] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.59.
[138] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323,www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.4/1

suç neticesi elde edildiği ispat edilemediği durumunda sahibine geri iade edilir. Kısacası malikin, elinde bulunan varlıkların suç geliri olmadığını ispatlama gibi bir mükellefiyeti yoktur. Aksine kamu otoritelerinin bu varlığın suç geliri olduğunu ispatlaması gerekir. İşte tam bu noktada MASAK (Mali Suçları Araştırma Kurulu)'a ve irtibatlı olduğu diğer kurum ve kuruluşlara büyük bir görev düşmektedir[139].

Bir diğer konu ise öncül suçun Türkiye'de işlenip işlenmediğinin bir öneminin olmadığıdır. Eğer karapara aklama suçu Türk Yargısı yetki sınırları içerisinde işlenmişse Türk Kanunlarına göre kovuşturma yapılır ve ceza tespit edilir. Bununla ilgili olarak Strazburg Sözleşmesinin 2. Paragrafı "Öncül suçun sözleşen tarafların ceza mahkemelerinin yetkisine girip girmediğinin önemli olmayacağı" hükmünü içermektedir[140].

Türkiye'de karapara ile mücadelede etkin bir sistem kurulması her zaman elzem bir durumdur. Zira karapara ülke ekonomisini dün de ciddi manada tehdit etmekte idi; bugün de tehdit etmeye devam etmektedir[141].

3.3.Karapara Aklama Suçu ile Mücadelede Ulusal Kurumlar

3.3.1.Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK)

4208 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ile bu kanun kapsamında karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak üzere Mali Suçları Araştırma Kurulu 17 Şubat 1997 tarihinde kurulmuş olup, Maliye Bakanına doğrudan bağlı olarak çalışmalarına başlamıştır[142].

---

[139] Murat Tokmakkaya, "Karapara, Karapara Aklama Suçu Ve Bu Konuda Yapılacak İncelemelere İlişkin Dikkati Çeken Hususlar" *Vergi Dünyası*,Kasım 1999, Sayı: 219, s.38.
[140] Galip Küçüközyiğit, *a.g.m.*, s.137.
[141] Galip Küçüközyiğit, *a.g.m.*, s.134.
[142] Ülker Mavral ,*a.g.e.*, s.387.

11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ile Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir. Bu kanun ile suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi görevi her ne kadar Mali Suçları Araştırma Kurulu'na (MASAK) verilmiş ise de kurul kendisine verilen inceleme ve araştırma görevini 19. Maddenin 3. Fıkrası gereği denetim elemanları vasıtası ile yerine getirmektedir. 19. Maddenin 3. Fıkrası "*Başkanlık aklanma suçunun araştırılması ve incelenmesi görevlerini denetim elemanları vasıtasıyla yerine getirir. Görevlendirilecek denetim elemanları başkanın talebi üzerine ilgili birim amirinin teklifi ve bağlı veya ilgili bulundukları Bakanın onayı ile belirlenir*"[143] hükmüne amirdir. Aynı şekilde kanunun 2. Maddesinin (e) bendi denetim elemanlarını vergi müfettişleri, gümrük ve ticaret müfettişleri, bankalar yeminli murakıpları, hazine kontrolörleri, sigorta denetleme uzman ve aktüerleri, bankacılık düzenleme ve denetleme kurumu uzmanları, sermaye piyasası kurulu uzmanları olarak belirlemiştir. 5549 sayılı kanuna göre bu denetim görevlileri resen denetleme ve inceleme yapma yetkisine sahip değillerdir. 5549 sayılı kanun kapsamında bir inceleme yapılabilmesi için yasal prosedür çerçevesinde görevlendirilmeleri gerekmektedir. Karaparanın aklandığına dair bir şüphe veya ihbarın var olması durumunda direk incelemeye başlanılmaz. İlk etapta mevcut şüphe veya ihbar MASAK Başkanlığı bünyesinde bir ön değerlendirmeye tabi tutulur. Bu değerlendirme sonucunda konunun ciddi olduğu kanaatine varılırsa o zaman incelemenin yapılması için ilgili kurumdan ilgili uzmanın görevlendirilmesi talep edilir ve böylece inceleme başlatılmış olur[144].

Eğer inceleme elemanı,

1- Kaynağından şüphe edilen paranın veya parasal kıymetin durumunu, yapılan işlemleri ve bu işlemlere müdahil olanları açıkça ortaya koymuşsa,

[143] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323,www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.19/3
[144] Murat Tokmakkaya, *a.g.m.*,2000, s.127.

2- Bu paranın kaynağı olan öncül suç hakkında elinde bulunan bilgi ve belgelere dayanarak tahminlerini ortaya koymuşsa,

3- Bu hususta bütün yolları denemiş ve düzenlediği raporda da bunları belirtmişse görevini tamamlamış olacaktır[145].

5549 sayılı kanunun Başkanlığın Görev ve Yetkileri başlıklı 19. maddesinin 4. bendinde denetim elemanlarının yetkileri belirtilmiştir. Buna göre: "*Başkanlığın talebi üzerine görevlendirilecek denetim elemanları görevlendirme konusuna giren hususlarda bilgi ve belge istemeye, araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı takip ve denetlemeye, bu maksatla her türlü evrakın tetkikine yetkilidir*"[146] . hükmüne amirdir.

Şüphe uyandıran varlığın kaynağı ile ilgili araştırma ve incelemenin MASAK dışında başka bir otorite tarafından yapılması da mümkündür. Suç olan bir eylem neticesinde elde edilen suç geliri ilgili öncül suç soruşturulurken bu gelirin bu öncül suç neticesi ortaya çıktığı direk emniyet makamları ve cumhuriyet savcısı tarafından tespit edilmesi durumunda MASAK'ın ayrıca araştırma ve inceleme yapmasına ihtiyaç yoktur. Zaten MASAK tarafından yapılan araştırma ve inceleme cumhuriyet savcısı karaparanın aklanıp aklanmadığı hususunda nihai bir değerlendirme yapmasına yardımcı olması yönündedir[147].

Karapara aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi uzmanlık alanları farklı olan ve devamlı bu işle ilgilenmeyen denetim elemanlarına verilmesi son derece yanlıştır. Bunun yerine MASAK uzman kadrosunun olması ve yeterince uzmanın istihdam edilmesi son derece yerinde bir uygulama olacaktır[148].

---

[145] Murat Tokmakkaya, *a.g.m.*,2000, s.133.
[146] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323 www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52 ,(09.12.2014), Md.19/4
[147] Murat Tokmakkaya, *a.g.m.*,2000, s.133.
[148] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.64.

Tablo 1- Ünvanlarına Göre Personel(31.12.2014)

Unvanı	Görev Yapan Personel Sayısı
Başkan	1
Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	11
Şube Müdürü	5
Maliye Uzmanı	70
Maliye Uzman Yardımcısı	38
Denetim Elemanı	10
Vergi Müfettişi	4
Devlet Gelir Uzman Yardımcısı	2
Gelir Uzmanı	15
Gelir Uzman Yardımcısı	3
Şef	6
Mühendis	6
İstatistikçi	2
Programcı	3
Bilgisayar İşletmeni	2
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	21
Mütercim	4
Teknisyen	2
Şoför	1
Dağıtıcı	4
Y. Hizmetli	6
TOPLAM	**219**
Kadrolu Personel	**132**
MASAK' ta Geçici Görevli Personel	**77**
Denetim Elemanı	**10**
TOPLAM	**219**
Ücretsiz izinli	**5**
Başka Birimde Geçici Görevli	**2**
Yurt Dışı Yüksek Lisans Eğitiminde	**4**
FİİLİ SAYI	**208**

Kay: MASAK 2014 Faaliyet Raporu s.13

3.3.2.Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu (MSMKK)

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu, karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalarda Mali Suçları Araştırma Kurulunun yürüteceği faaliyetleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte koordine etmek, uygulamalarla alakalı politikaları tespit etmek, mevzuatı düzenlemek ve tekliflerini değerlendirmekle görevlidir[149].

5549 sayılı Kanununun 20. Maddesinin 2. bendi Koordinasyon Kurulunun kimlerden oluşacağını belirlemiştir. Bu madde bendine göre Koordinasyon Kurulu; "*Maliye Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı, Maliye Teftiş Kurulu Başkanı, Maliye Hesap Uzmanları Kurulu Başkanı, Gelir İdaresi Başkanı, İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Ekonomik İşler Genel Müdürü, Hazine Kontrolörleri Kurulu Başkanı, Hazine Müsteşarlığı Banka ve Kambiyo Genel Müdürü, Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürü, Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı, Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürü, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkan Yardımcısı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkan Yardımcısından oluşmaktadır.*"[150] Bu üyelere ek olarak, "*görüş ve bilgilerine gerek duyulan kurum ve kuruluşların temsilcileri oy hakkı olmaksızın Koordinasyon Kurulu'na çağrılabilir.*"[151]

---

[149] Ülker Mavral,*a.g.e.*, s.388.
[150] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323 www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.20/2
[151] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014), Md.20/3

3.3.3.Sermaye Piyasası Kurulu

Kamuyu aydınlatma ilkesi doğrultusunda sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içerisinde çalışmasını düzenler, denetler, menkul değerlerin halka arzını ve mülkiyetin tabana yayılmasını sağlar. Ayrıca yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet ve sona erme ilkelerini belirler ve bunları denetler. Karapara aklama suçunun incelenmesi için inceleme elemanı taleplerini yerine getirir[152].

3.3.4.Emniyet Genel Müdürlüğü

Gerek yurt dışı gerekse yurt içi kaynaklı yasa dışı yollardan elde edilen para ve varlıkların ele geçirilmesi durumunda bunların idari ve adli soruşturmalarının yapılması için durumu resmi makamlara bildirir[153]. Cumhuriyet savcısı yardımcısı sıfatıyla gerekli çalışmaları başlatır ve neticelendirerek evrakları cumhuriyet savcısına intikal ettirir.

3.3.5. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

Merkez Bankası bankalarda inceleme ve denetleme yapma yanında bankaların mali yapılarını inceleme ve denetleme yetkisine de sahip bulunmaktadır. Bu incelemeler sırasında karapara aklamaya yönelik faaliyetlerin varlığından şüphelenilmesi halinde MASAK'a bildirimde bulunur[154].

3.4. Türkiye'de Karapara ve Kayıt Dışı Ekonomi İlişkisi

Eğer bir ülkede karapara geniş anlamda tanımlanmış ise; diğer bir ifadeyle işlenen bütün suçlardan elde edilen gelirler karapara olarak kabul edilmişse, o ülkede

[152] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.390.
[153] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.390.
[154] Ülker Mavral, *a.g.e.*, s.393

karapara hacmi ile kayıt dışının hacmi birbirine denk gelecektir. Çünkü kayıt dışı ekonomi içerisinde bulunan bütün değerler devletin koymuş olduğu bir takım kuralların çiğnenmesi suretiyle oluşur. Geniş anlamda karaparanın tanımı ele alındığında; işlenen bütün suçlar neticesinde elde edilen gelirler karapara olarak tanımlandığından kayıt dışı ekonomi eşittir karapara denilebilir. Türkiye'de "eşik yöntemi" benimsendiğinden diğer bir ifadeyle, Türk Ceza Kanunu'nun 282. Maddesinde alt sınırı altı ay ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçların öncül suç olarak kabul edilmesinden dolayı karapara hacmi kayıt dışı ekonominin hacmine tam olarak denk değildir ama birbirlerine çok yakındır[155]. Ancak, Türkiye'de ekonomi tam anlamıyla kayıt altına alınmadığından kayıt dışı ekonomi ile karapara birbirine karıştırılmaktadır ve sanki kayıt dışı karaparaya eşit gibi algılanmaktadır[156].

3.5. Vergi Kaçakçılığının Karapara Açısından Bir Öncül Suç Olarak Değerlendirilmesi

Türkiye'de mevzuata göre karapara kaynağı itibariyle ikiye ayrılabilir. Birincisi, yasadışı faaliyetlerden diğer bir ifadeyle uyuşturucu madde kaçakçılığı, silah kaçakçılığı gibi suçların işlenmesi neticesi elde edilen gelirler. İkincisi ise, yasalara uygun bir şekilde kazanılan paranın ödenmesi gereken vergisinin ödenmemesi neticesi elde edilen gelirlerdir ki buna literatürde *gri para* denilmektedir[157].

Vergi kaçakçılığı suçunu karaparanın öncül suçlarından kabul etmek gerekir. Zira 213 sayılı Vergi Usulü Kanununun Kaçakçılık Suçları ve Cezaları başlıklı 359. Maddesi:

"*a) Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;*

[155] Gülay Akgül Yılmaz, *a.g.e.*, s.41.
[156] Hayrettin Gümüşkaya, *a.g.m.*,1998 s.66.
[157] Abdurrahman Öztürk, *a.g.m.*, s.145

1) Defter ve kayıtlarda hesap ve muhasebe hileleri yapanlar, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler,

2) Defter, kayıt ve belgeleri tahrif edenler veya gizleyenler veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, Hakkında on sekiz aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretlerle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere defter ve belgelerin ibraz edilmemesi, bu fıkra hükmünün uygulanmasında gizleme olarak kabul edilir. Gerçek bir muamele veya duruma dayanmakla birlikte bu muamele veya durumu mahiyet veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belge ise, muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belgedir.

b) Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklama ve ibraz mecburiyeti bulunan defter, kayıt ve belgeleri yok edenler veya defter sahifelerini yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar veya belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gerçek bir muamele veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belge, sahte belgedir.

c) Bu Kanun hükümlerine göre ancak Maliye Bakanlığı ile anlaşması bulunan kişilerin basabileceği belgeleri, Bakanlık ile anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır"[158] hükmüne amir olup, Türk Ceza Kanununun 282. Maddesi ise karaparayı alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan elde edilen gelirler olarak tanımlandığından ve vergi usulü kanununun 359 Maddesinde de bu suçun alt

[158] "Vergi Usul Kanunu",*Resmi Gazete,*Tarih: 10.01.1961, Sayı: 10703-10705 www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.213pdf, (09.12.2014), Md.359

sınırının 18 ay olarak belirtilmesinden dolayı vergi kaçakçılığı suçu karaparanın öncül suçlarındandır[159].

3.6. Karaparaya Dair Türkiye'nin Dahil Olduğu Bazı Uluslararası Sözleşmeler

G7 ülkeleri olan ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada tarafından 1989 yılının Temmuz ayında Paris'te Ekonomi Zirvesinde karapara ile mücadele konusunda ve ülkeler arası işbirliği hususunda faaliyet göstermek üzere kurulan FATF (Financial Action Task Force) Türkiye'de karapara ile mücadelenin başlangıcı olarak değerlendirilebilir. Türkiye FATF'a 24 Eylül 1991 tarihinde katılmıştır[160].

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (Viyana Konvansiyonu) 19 Aralık 1988 tarihinde Viyana'da BM Konferansında kabul edilmiş ve Türkiye tarafından 20 Aralık 1988 tarihinde imzalanmış olup, 25.11.1995 tarihinde 4136 sayılı Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ile onaylanmıştır[161].

Karaparanın aklanması ile mücadelede, ülkelerin bankalar ve mali kurumlara şüpheli işlem bildiriminde bulunma ve bilgi verme zorunluluğu yüklemeleri sonucunda, her bir ülke tarafından, bildirime konu olan mali bilgileri toplamak, analiz etmek ve yetkili birimlere iletmekle görevli mali istihbarat birimleri (FIU) oluşturulmuştur. Bu kapsamda 9 Haziran 1995 tarihinde, Brüksel'de 24 ülke ve 8 uluslararası örgütün bir araya gelmesiyle Egmont Grubu oluşturulmuştur. Türkiye

[159] Engin Akın, *a.g.m.*,Aralık 2005 s.268.
[160] Oktay Üstün, *a.g.m.*,2001, s.54.
[161] Oktay Üstün, "Karapara Aklama Ve Terörün Finansmanı İle Mücadelede Uluslararası Girişimler Ve Araçlara Toplu Bakış" *Bankacılar Dergisi*, 2008, Sayı: 65, s.20.

üyelik için Şubat 1998'de müracaat etmiş ve Haziran 1998'de üyeliğe kabul edilmiştir[162].

Sınıraşan Organize Suçlara Karşı BM Sözleşmesi, 12-15 Aralık 2000 tarihleri arasında İtalya'nın Palermo kentinde düzenlenen konferansta imzaya açılmış olup 29 Eylül 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye bu sözleşmeyi 13.12.2000 tarihinde imzalamış ve 30.01.2003 tarih ve 4800 sayılı kanunla kabul etmiştir[163].

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanıp 8 Kasım 1990 tarihinde imzaya açılan ve 1 Eylül 1993 tarihinde yürürlüğe giren 141 Sayılı Suç Gelirlerinin Aklanması, Elkonulması ve Müsadere Edilmesi Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Strazburg Sözleşmesi) Türkiye tarafından 27.09.2001 tarihinde imzalanmış, 16.06.2004 tarih ve 5191 sayılı kanunla kabul edilmiştir[164].

[162] MASAK, *Egmont Grubu*, www.masak.gov.tr/tr/content/egmont-grubu/67
[163] Oktay Üstün, *a.g.m.*,2008, s.21.
[164] Oktay Üstün, *a.g.m.*,2008, s.24.

4.KARAPARA İLE MÜCADELEDE BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN ROLÜ

Suç gelirleri genellikle nakit formundadır ve en az riskle aklanabilmesi için ya finansal sistemin içine sokulması veya yurt dışına çıkarılması gerekmektedir[165].Türkiye dahil dünyadaki bütün bankaların bankacılık faaliyetlerini inanılmaz derecede genişletmeleri neticesinde karapara aklayıcıları açısından bu sektör fırsatlar yaratmıştır ve karapara aklamada büyük ölçüde kullanılır olmuştur[166].

Gerek 4208 sayılı yasanın ilk halinde gerekse 5549 sayılı yasada finansal kuruluşlara getirilen yükümlülükler hususunda örnek olarak kimlik tespiti, şüpheli işlemlerin bildirilmesi, uyum görevlisinin atanması, personelin karapara aklama suçu ile mücadele konusunda eğitilmesi sayılabilir. Bu yükümlülüklerin başta bankacılık sistemi olmak üzere bütün finansal sektöre getirilmiş olmasının yegane sebebi sistemin suçlular tarafından kullanılmasının önlenmesi ve sistemin neticede zarar görerek itibar kaybına uğramasını engellemektir[167].

4.1.Bankaların ve Banka Temsilciliklerinin Kullanılması Yoluyla Karapara Aklama

Nakit kullanımının az olduğu diğer bir ifade ile tüm işlemlerin kayıt altına alındığı ülkelerde nakit hareketleri yapmak oldukça zordur ve dolayısıyla aklayıcılarında işi zordur. Paranın finansal kuruluşlara yatırılması aklayıcılar için en

[165] Ali Atagün, a.g.m., s.7.
[166] İnönü Akgün Alp, "Finansal Hizmetler Kanunu Tasarısı Taslağı Ve Karapara Aklamayla Mücadele" *Vergi Sorunları*,Mart 2005, s.87.
[167] İnönü Akgün Alp, a.g.m., s.83.

önemli aşamadır[168]. Bundan dolayı karapara finansal sisteme girebilmesi hususunda sıkıntıların yaşanmayacağı ülkelere transfer edilmek istenecektir[169].

Karaparanın aklanması amacıyla, aklayıcılar farklı yol ve yöntemlere başvurmaktadırlar. Bu yöntemler içerisinde önemli bir yere sahip olan bankalar aracılığıyla yürütülen karapara aklama faaliyetlerinde aklayıcılar tarafından kullanılan başlıca yöntemler sırasıyla aşağıda belirtilmiştir[170].

4.1.1.Nakit Transferleri Yapılması

Karapara aklayıcıları ellerinde bulanan karaparaları karapara ile mücadele amaçlı kurulmuş resmi otoritelerin gözünden kaçırmak ve gizlemek amacıyla nakit transfer işlemlerine başvurmaktadırlar. Bankalar aracılığıyla yapılan transfer işlemlerinden bazılarının şüpheli işlem niteliği bulunmaktadır. Bu işlemlere kısaca değinecek olursak:

1.Uyuşturucu ve kaçakçılık gibi suçların yoğun olduğu ülkelerden ve sınır ötesi merkezlerden (Offshore Merkezler) veya bu ülkelere ve merkezlere bankalar kullanılarak büyük miktarlarda transferler yapılması.

2.Kişinin banka nezdindeki hesaplarında anormal bir artışın tespit edilmesi ve bu hesaplara kısa sürelerde büyük miktarda giriş çıkışların olması.

3.Belli bir işi olmayan bir kişi hesabına büyük miktarlarda nakit hareketlerinin olması.

---

[168] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.51.
[169] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.52.
[170] Murat Kalem, "Bankalar Aracılığı İle Karapara Aklama" Active Bankacılık ve Finans Dergisi, Eylül-Ekim 2004, s.1.

4.Çok sayıda kişinin mantıklı bir açıklama yapmadan, ayrı ayrı hesaplardan aynı hesaba para transferi yapması.

5.Banka nezdinde hesabı olan bir müşterinin bu hesabına küçük miktarlarda ve çok sıklıkla para yatırması ve bunun toplamının büyük miktarlarda olması ve daha sonra bu büyük miktarın parçalanarak ayrı hesaplara transfer edilmesi[171].

4.1.2.Banka Hesaplarının Kullanılması

Bankalar aracılığıyla karapara aklayan kişi sırf bu iş için hesap açtırmak ve bu hesap üzerinden işlemler yapmak yoluyla da aklama faaliyetlerini gerçekleştirebilir. Bu tür işlemleri şöyle sıralayabiliriz:

1- Sahte isme hesap açılması ve bu hesaba yapılan transferlerin bu hesaptan farklı farklı hesaplara transfer edilmesi.

2- Birden çok şahıs adına hesap açılması ve bu hesaplarda biriken paraların tek bir şahsın hesabına aktarılması.

3- Birçok paravan şirket adına hesaplar açılması ve bu hesaplara yapılan transferlerin belli şahısların hesaplarına aktarılması[172].

4.1.3.Offshore Bankacılık Hizmetleri

Offshore veya kıyı ötesi bankacılığı, özel bankacılık hizmetlerinin yanı sıra yapılan bankacılık işlemlerinin gizlilik esasına dayandığı, vergi avantajının bulunduğu, kolay transfer imkanlarının sağlandığı, lisans almanın ve banka kurmanın

[171] Murat Kalem, *a.g.m.*, s.1.
[172] Murat Kalem, a.g.m.,s.2.

basit işlemlere tabi tutulduğu, mali gizliliğin esas olduğu bölgelerde kurulu bulunan bankalar aracılığı ile yapılan bankacılık faaliyetleridir[173].

Offshore bankaların müşterilerine sağladığı aşırı gizlilik ilkesi, karapara aklayıcıları bu merkezlere yönlendiren en önemli nedendir. Çünkü karapara aklayıcı parasını ve parasının kaynağını gizleme peşindedir. Bu gizlilik ilkesi öylesine katıdır ki bazı offshore merkezlerde gizlilik ilkesini ihlal edenlere cezai yaptırımlar söz konusudur[174].

4.1.4.Online Bankacılık

Online bankacılık sistemi, telefon, ATM veya internet aracılığıyla mali hizmetlere ulaşımı sağlayan bir hizmet türüdür. Karapara aklayıcılarını online bankacılık sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan internet aracılığıyla aklama faaliyetlerine yönlendiren nedenleri şu şekilde sıralayabiliriz.

1- İnternet aracılığıyla yapılan işlemlerin son derece kolay olması,

2- Müşteri ile banka görevlilerinin karşılıklı olarak birbiriyle muhatap olmaması,

3- Elektronik transferlerin ve işlemlerin hızlılığı[175].

İnternet aracılığıyla yapılan karapara aklama yöntemlerinden birisi, internet aracılığıyla ödeme hizmetleri sunan bir şirket kurmaktır. Karapara aklayıcı bu şirketi kullanarak karaparasının bulunduğu ve kendi kontrolünde olan hesaplarla bağlantılı kredi kartlarını internetten sipariş vermek suretiyle kullanır ve bu şirketin hesabını şişirir. Bu durumda karapara aklayıcı, karaparalarını kurduğu şirket hesabına

[173]Murat Kalem, *a.g.m.*, s.2.
[174]Murat Kalem, *a.g.m.*, s.3.
[175]Murat Kalem, *a.g.m.*, s.3.

aktarabilir ve elde edilen paranın internet üzerinden mal ve hizmet satışı karşılığında elde edildiğini belirtebilir[176].

4.1.5.Yatırım İşlemleri

Bankalar aracılığıyla yürütülen yatırım işlemleri, karapara aklamada kullanılabilecek bir diğer yöntemdir. Yatırım işlemlerine şunları örnek olarak verebiliriz:

1- Büyük meblağda menkul kıymetin nakit para ile satın alınması,

2- Kredi almak amacıyla bankaya başvurulması ve daha sonra kredi borcu ve faizinin ödenmeyerek bankanın bu borcu borçlu tarafından teminat olarak gösterilen menkul ya da gayrimenkulden alması,

3- Yüksek meblağda bir dövizin önemli bir neden olmaksızın başka bir değerli dövize çevrilmesi türünde işlemler[177].

4.1.6.Kredi İşlemleri

Bu faaliyeti gerçekleştirmedeki temel amaç karaparanın kaynağının kredi olarak gösterilmesidir. Örneğin karapara aklayıcı, bir offshore ülkesine elinde bulunan parasını yatırmakta, daha sonra dışarıdaki bu parayı teminat olarak göstererek ülkesindeki bir bankaya kredi müracaatında bulunmaktadır. Aldığı bu kredi ile çeşitli yatırımlar yapmakta, ancak daha sonra aldığı bu krediyi geri ödememektedir. Bu durumda kredi alınan banka, yurt dışındaki bankada teminat olarak gösterilen parayı haciz ettirmektedir. Artık karapara aklayıcı yaptığı yatırımların kaynağını bankadan alınan kredi olarak gösterebilecektir. Kısaca

[176] Murat Kalem, *a.g.m.*, s.4.
[177] Murat Kalem, *a.g.m.*, s.4.

karapara, kredi olarak karapara aklayıcıya dönmektedir. Bu yönteme oto finans borç yöntemi denilmektedir[178].

4.2.Kimlik Tespiti Yükümlülüğü

Türkiye'de bankalara müşterilerinin kimliklerini tespit etme yükümlülüğü ilk defa 16.09.1993 tarihinde Bankalar Kanununda değişiklik yapan 512 sayılı KHK ile getirilmiştir[179].

Kimlik tespitinin amacı banka hizmetlerinden yararlanan şahısların kimliklerinin gerçeği yansıtacak şekilde edinildiğinden ve kaydedildiğinden emin olunmasıdır. Bu bilgi, bir araştırma veya inceleme yapılması durumunda yasa uygulayıcı otoritelerin işlemle ilgili kişi veya şirketlerin kimliklerini kolayca tespit edebilmesine olanak verecek derecede içeriğe sahip olmalıdır. Kimlik tespitinde amaç müşterinin suçla ilgisinin olup olmadığını veya bahse konu fonun suç kaynaklı olup olmadığını ispat etmek değildir. Zaten bankalardan böyle bir şey de beklenemez. Fakat banka şunlardan emin olmalıdır:

1- Kendi adına işlem yapan kişi gerçekten o kişi midir yoksa farklı bir kişi midir?

2- Başkası adına işlem yapıyorsa adına işlem yapılan kişinin kimliği ve işlemi yapanın hukuken buna yetkili olup olmadığını,

3- Şirket veya diğer yasal kuruluşlar adına işlem yapan kişinin şirket adına hareket etmeye yetkili olup olmadığını tespit etmelidir[180].

---

[178] Murat Kalem, *a.g.m*, s.6.
[179] M.Okan Ergin, *a.g.e.*, s.56.
[180] Türkiye Bankalar Birliği, *Karaparanın Aklanması Suçu İle Mücadele Ve Bankaların Yükümlülükleri*, Ankara 2003, s.25.

4.3.Nakit İşlem Bildirimi

Nakit işlem bildirimi, yükümlülerin belirli bir tutarın üzerindeki işlemleri yetkili otoriteye bildirmesini içermektedir. Sadece banknot veya bozuk paralarla yapılan işlemler nakit işlem bildiriminin konusuna dahil olup diğer parasal araçlarla yapılan işlemler nakit işlem bildiriminin konusu dışındadır[181].

Bankaların ve çalışanlarının karapara aklayıcılarından korunmaları için nakit işlemlere karşı hassas olmaları ve dikkat çekici sıklıkta veya yüksek tutarlı nakit işlemleri eş anlı veya periyodik olarak raporlayarak kontrol etmeleri ve MASAK'a bildirmeleri gerekmektedir[182].

Nakit işlem bildiriminin şüpheli işlem bildiriminden farkı, belirlenen miktarın üzerinde olan ve istisna tutulmayan tüm işlemlerin yetkili otoriteye bildirilmesidir. Oysa şüpheli işlem bildiriminde sadece şüpheli olarak değerlendirilen işlemlerin miktar gözetilmeksizin yetkili otoriteye bildirilmesi söz konusudur. Bu açıdan nakit işlem bildiriminde yükümlünün gönderilecek bilgi konusunda herhangi bir inisiyatifi bulunmazken; şüpheli işlem bildiriminde yükümlü büyük ölçüde inisiyatif kullanmakta, yaptığı değerlendirme sonucunda şüpheli olduğu kanaatine ulaştığı işlemleri bildirmektedir.[183]

---

[181] Hasan Aykın, "Aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede Şüpheli İşlem Bildirim Sistemi" *Bankacılık Dergisi.*,2008, s.42.
[182] Alparslan Çakır, "Bankacılıkta Operasyonel Risklerin Etkin Yönetiminde Risk Bazlı Müşterini Tanı İlkelerinin Önemi"*Bankacılar Dergisi* , 2006, Sayı: 56, s.49.
[183]Hasan Aykın, *a.g.m.*,2008, s.42.

4.4.Şüpheli İşlem Bildirimi

Karapara ile mücadelede geliştirilen en önemli mücadele yöntemlerinden birisi, finansal sistem içerisinde yer alan bankalar tarafından mali istihbarat birimlerine yapılan şüpheli işlem bildirimleri ve bu bildirimlerin incelenmesidir[184]

Karapara aklama suçu ile mücadelede temel amaç suç geliri elde edenleri bu gelirden mahrum bırakarak öncül suçların işlenmesini cazip olmaktan çıkarmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için finansal kuruluşların dolayısıyla bankaların etkin desteğine ihtiyaç vardır. Yargılama, elkoyma ve müsadere hükümleri gibi bastırıcı tedbirlerin muhatapları doğrudan suçu işleyenlerdir. Ancak önleyici tedbirler söz konusu olduğunda finansal kuruluşlara bazı yükümlülükler getirilmesi söz konusudur. Bunun nedeni, aklayıcıların, suç gelirlerine yasal görüntü kazandırma amacıyla yoğun olarak finansal kuruluşları bunlar içinde de bankaları kullanma ihtiyacı duymalarıdır. Bu açıdan aklayıcılar için, suç gelirlerinin finansal kuruluşlar arasında transfer edilmesi ve değişik finansal yatırım araçlarına veya varlıklarına dönüştürülmesi sırasında finansal kuruluşlar büyük önem taşırlar[185].

[184] Murat Kalem, *a.g.m.*, s.1.
[185] Hasan Aykın, *a.g.m.*,2008 ,s.48.

Tablo 2 – ŞİB Sayılarının Yıllara ve Kaynaklarına Göre Dağılımı(2010-2014)

	2010	2011	2012	2013	2014
Bankalar	9.968	8.141	13.504	22.086	31.146
Aracı Kurumlar	28	117	237	177	209
Finansman, Faktoring ve Finansal Kiralama Şirketleri	70	164	520	775	2.065
Sigorta ve Emeklilik Şirketleri	148	286	569	629	693
Noterler	1	4	1	1	1
Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.	25	11	297	850	1.677
Yetkili Müesseseler (Döviz Büroları) ile Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları	11	14	123	897	498
Kargo Şirketleri	-	-	61	174	194
Serbest Muhasebeciler, Mali Müşavirler	-	1	-	-	(*)
Talih ve Bahis Oyunları Alanında Faaliyet Gösterenler	-	1	5	1	-
İş Makineleri Dahil Her Türlü Deniz, Hava ve Kara Nakil Vasıtalarının Alım-Satımı İle Uğraşanlar	-	-	1	-	-
Kıymetli Maden, Taş ve Mücevher Alım Satımı Yapanlar (Kuyumcular)	-	-	-	2	-
Toplam	**10.251**	**8.739**	**15.318**	**25.592**	**36.483**

Kay: MASAK 2014 Faaliyet Raporu s.24

Mali Suçları Araştırma Kurulu 6 sıra numaralı Genel Tebliğinde şüpheli işlem şöyle tanımlanmıştır:

"*Şüpheli işlem, yükümlüler nezdinde veya bunlar aracılığıyla yapılan veya yapılmaya teşebbüs edilen işleme konu malvarlığının; yasa dışı yollardan elde edildiğine veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığına, terörist eylemler için ya da terör örgütleri, teröristler veya terörü finanse edenler tarafından kullanıldığına veya*

bunlarla ilgili ya da bağlantılı olduğuna dair herhangi bir bilgi, şüphe veya şüpheyi gerektirecek bir hususun bulunması halidir".[186]

Şüphe kavramının öznel bir özellik taşıdığı, bir diğer ifade ile bazı insanlarda şüphe uyandıran bir davranışın diğer insanlarda şüphe uyandırmayabileceği tartışmasızdır. Şüphe kavramının bu özelliğinden dolayı hangi işlemlerden şüphelenilmesi gerektiğini belirleyecek objektif kriterler belirlenemez. Ancak bir işlem talebini veya gerçekleşmiş bir işlemi benzerlerinden ayıran, onu farklı kılan, olağan dışı, makul olmayan bir durum mevcut ise bu işlemden şüphelenmek gerekir. Şüphe kavramıyla ilgili objektif kriterlerin belirlenememesi gerekçesiyle normal olmayan işlemlerin bildiriminin yapılmaması uzun vadede genel olarak bankacılık sektörünü ve bizzat bankanın kendisini tehlikeye sokacaktır[187].

Şüpheli işlem bildiriminde temel amaç karaparanın aklanmasına yönelik muhtemel işlemler konusunda yetkili kamu otoritelerinin uyarılmasıdır. Şüpheli işlem bildirimi sayesinde yükümlüler faaliyetlerini yürütürken aklamayla mücadele konusunda yetkili kamu otoritelerinin gözü ve kulağı olmaktadırlar. Bir benzetme yapmak gerekirse, mali istihbarat birimi beyin (Türkiye'de MASAK), yükümlüler de şüpheli işlem bildirimi kanalıyla beyne iletiler yollayan duyu organları görevi görmektedirler[188].

Şüpheli işlem bildiriminde herhangi bir sınır söz konusu değildir. Görevli durumdan şüphelenmiş ise derhal şüpheli işlem bildirim formunu düzenleyerek MASAK Başkanlığına gönderilmesini sağlayacaktır. Şüpheli işlemlerde taraf olan kişiye kesinlikle bilgi verilmemelidir ve MASAK Başkanlığı 15 gün içinde konu

---

[186] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik",*Resmi Gazete*,Tarih: 09.01.2008, Sayı: 26751, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52, (09.12.2014), Md.27
[187]Türkiye Bankalar Birliği, *a.g.e.*, s.34.
[188]Hasan Aykın , *a.g.m.*,2008, s.39.

hakkında bilgilendirilmelidir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde MASAK'la beraber C.Savcısı da derhal bilgilendirilmelidir[189].

4.5.Uyum Görevlisinin Atanması

Şüpheli işlem bildiriminin yükümlü bir diğer ifade ile finansal kuruluş bünyesinde kim tarafından mali istihbarat birimine raporlanacağı hususu önemlidir. Bu görevin yerine getirilmesi ile ilgili finansal kuruluşların işletme büyüklüklerine uygun bir uyum birimi oluşturmaları gerekmektedir. Bu uyum biriminin başına getirilecek uyum görevlisi ise üst düzey yönetici olmalıdır.[190]

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklere Uyum Programı Hakkında Yönetmeliğin uyum görevlisi atanması başlıklı 16. maddesinin 1. fıkrası *"Yükümlüler, uyum programının yürütülmesi amacıyla uyum görevlisi atarlar. Uyum görevlisi, yönetim kuruluna veya yönetim kurulunun 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasına göre yetkisini devrettiği bir veya birden fazla üyeye bağlı olacak şekilde atanır[191]."* Hükmüne amirdir. Madde hükmünden de anlaşılacağı gibi uyum görevlisi, yükümlülerin yapmaları gereken şüpheli işlem bildirimlerinin gereklerini yerine getirmek bakımından, ilgili kuruluşun idari yapısı içinde görevlendirilecek bir üst düzey personeli ifade eder.

Bankalar tarafından MASAK'a intikal ettirilecek şüpheli işlem bildirimleri uyum görevlisi tarafından yapılır[192]. Buna bağlı olarak bankalarda tespit edilen şüpheli işlemleri MASAK'a bildirmekle görevli ve yetkili olan uyum görevlisi,

---

[189] Mahmut Sayın, "Karaparaya Karşı Düzenlemeler - Son Durum",*Vergi Sorunları*, 1998, Sayı:119, s.50.
[190]Hasan Aykın , *a.g.m.*,2008, s.55.
[191] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanın Önlenmesine ilişkin Yükümlülüklere Uyum Programı Hakkında Yönetmelik" *Resmi Gazete*,16.09.2008, Sayı: 26999, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52 (09.12.2014),16/1.Md.

müşteri kimlik bilgileri ile diğer müşteri takip bilgilerine, işlem kayıtları ve ilgili bilgilere her zaman erişebilmelidir[193].

Aynı yönetmeliğin uyum görevlisinin görev, yetki ve sorumlulukları başlıklı 19. Maddesinde uyum görevlisinin görev, yetki ve sorumlulukları şu şekilde belirtilmiştir:

"*(1) 16 ncı madde uyarınca atanacak uyum görevlilerinin görev ve sorumlulukları şunlardır:*

a) Yükümlünün Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılan düzenlemelere uyumunu sağlamak amacıyla gerekli çalışmaları yapmak ve Başkanlıkla gerekli iletişim ve koordinasyonu sağlamak,

b) Kurum politikası ve prosedürlerini oluşturmak ve kurum politikalarını yönetim kurulunun onayına sunmak,

c) Risk yönetimi politikasını oluşturmak, risk yönetimi faaliyetlerini yürütmek,

ç) İzleme ve kontrol politikalarını oluşturmak ve buna ilişkin faaliyetleri yürütmek,

d) Suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesine yönelik eğitim programına ilişkin çalışmalarını yönetim kurulunun onayına sunmak ve onaylanan eğitim programının etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak,

[193] Oktay Üstün, "Karapara Aklama Ve Terörizmin Finansmanını Önleme Standartlarını Değerlendirme Metodolojisinde Finansal Kuruluşların Yükümlülükleri" *Bankacılar Dergisi*, 2006, Sayı: 56, s.65.

e) Kendisine iletilen veya resen öğrendiği şüpheli olabilecek işlemler hakkında yetki ve imkânları ölçüsünde araştırma yaparak edindiği bilgi ve bulguları değerlendirmek ve şüpheli olduğuna karar verdiği işlemleri Başkanlığa bildirmek,

f) Bildirimlerin ve ilgili diğer hususların gizliliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirleri almak,

g) İç denetim ve eğitim faaliyetlerine ilişkin bilgi ve istatistikleri düzenli olarak tutmak ve bunları Yönetmelikte belirtilen sürelerde Başkanlığa göndermek.

(2) Başkanlıkla gerekli iletişim ve koordinasyonun sağlanması kapsamında; yükümlülerin Başkanlığa bilgi ve belge verme yükümlülüğü, uyum görevlisi vasıtasıyla yerine getirilir. Kendisinden bilgi ve belge istenilen yükümlü, söz konusu bilgi ve belgeleri Başkanlıkça belirlenen ve kendisine bildirilen biçim ve yönteme uygun olarak vermek zorundadır.

(3) Uyum görevlisi, görev ve sorumluluklarını yerine getirirken iyi niyetli, makul ve dürüst bir şekilde, tarafsız ve bağımsız bir irade ile hareket etmek zorundadır.

(4) Yönetim kurulu, uyum görevlisinin bağımsız bir irade ile karar verebilecek, yükümlü bünyesindeki tüm birimlerden kendi görev alanı ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi talep edebilecek ve bunlara zamanında erişebilecek yetkiyi haiz olmasını sağlar.''[194]

[194] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanın Önlenmesine ilişkin Yükümlülüklere Uyum Programı Hakkında Yönetmelik" *Resmi Gazete*,16.09.2008, Sayı: 26999, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52 (09.12.2014),19.Md.

4.6.Müşterini Tanı ilkesi

Bankalar, müşteriyle ilişki kurmadan veya bir işlemi gerçekleştirmeden önce ilişkinin veya işlemin niteliği ile müşterinin ve işlemle ilgili diğer kimselerin kimliğini net olarak belirlemelidir[195].

Müşteriyi tanımak için başlıca iki sürece ihtiyaç vardır; birincisi müşterinin kimliğinin eksiksiz ve doğru olarak tespiti, ikincisi ise hem müşteri ile banka arasındaki ilişkinin hem de yapılacak olan işlemin niteliğinin tam olarak belirlenmesidir. Bankacılık işlemlerinde müşterini tanı ilkesi o denli önemlidir ki; gerek bankacılık işlemlerinin illegal amaçlarla kullanılması riskinden arındırılmış olarak yürütülmesi, gerekse karapara aklamayla mücadele açısından, bankanın müşterisi hakkında yeterli bilgiye sahip olması ve bu bilginin kullanılması tüm diğer tedbirlere temel oluşturacak niteliktedir. Müşteri hakkında yeterli bilgiye sahip olunması karaparanın tekrar yasadışı faaliyetlerde kullanılmasını en aza indirmenin yanında, şüpheli işlemin fark edilmesini sağlamakta, daha da önemlisi bankayı mali risklerden korumakta ve itibar kaybını önlemektedir[196].

4.7.Kayıtların Saklanması

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin muhafaza ve ibraz yükümlülüğü başlıklı 46. Maddesinin 1. fıkrası "*Yükümlüler her türlü ortamdaki, yükümlülüklerine ve işlemlerine ilişkin belgeleri düzenleme tarihinden, defter ve kayıtları ise son kayıt tarihinden; kimlik tespitine ilişkin belge ve kayıtları son işlem tarihinden itibaren sekiz yıl süre ile muhafaza etmek ve istenmesi halinde yetkililere ibraz etmek zorundadır. Yükümlü nezdindeki hesaplarla ilgili kimlik tespitine ilişkin belgeler*in

[195] Türkiye Bankalar Birliği, *a.g.e.*, s.24.
[196] Türkiye Bankalar Birliği, *a.g.e.*, s.24.

muhafaza süresinin başlangıç tarihi hesabın kapatıldığı tarihtir."[197] Hükmüne amirdir.

İşlem kayıtları, suç fiillerinin soruşturulmasında delil olacak şekilde ve bireysel işlemlerin yeniden tesisine imkan verecek yeterlilikte olması gerekmektedir. Bir diğer ifade ile kayıtlar soruşturmacı birimi tam anlamıyla sonuca götürecek mahiyette muhteviyata sahip olmalıdır ve yapılan işlemlerin yeniden tesis edilmesi ihtiyacı doğduğunda da buna imkan vermelidir[198].

4.8.Sır Saklama Yükümlülüğü

Karapara aklanması işlemleri ile ilgili olarak çalışan kamu görevlileri ile diğer gerçek ve tüzel kişiler görevlerinden ayrılsalar dahi, gizli kalması gereken hususları ifşa etmeleri halinde, ilgili yasa uyarında cezalandırılırlar. Bu sırların maddi menfaat karşılığında ifşa edildiğinin belirlenmesi halinde, elde edilen menfaat ve nemaları da müsadere edilir.[199]

5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'un sırrın ifşaı başlıklı 22. Maddesi :

" (1) Aşağıda yazılı kimseler görevlerinden ayrılsalar dahi, görevleri dolayısıyla kişilerin ve bu kişilerle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine ve mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar:

[197] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik",*Resmi Gazete*,Tarih: 09.01.2008, Sayı: 26751, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52, (09.12.2014), 46. Md.
[198] Oktay Üstün, *a.g.m.*,2006, s.60.
[199] Mahmut Sayın, *a.g.m.*, s.53.

a) Koordinasyon Kurulu Başkan ve üyeleri, denetim elemanları ile Kurul personeli.

b) Bilgilerine ve ihtisaslarına başvurulan kişiler.

c) Bu bilgileri görevleri dolayısıyla öğrenen diğer kamu görevlileri.

(2) Bu kişiler, öğrendikleri sırları ifşa etmeleri halinde, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu sırlar maddi menfaat karşılığında ifşa edildiğinde verilecek hapis cezası iki yıldan az olamaz.

(3) Bu Kanun uyarınca yabancı ülkelerdeki muadil kuruluşlara Başkanlıkça bilgi verilmesi sırrın ifşaı sayılmaz."[200] Hükmüne amirdir.

4.9.Gerçek Faydalanıcının Tanınması

Gerçek kişi müşteri adına başka kişi tarafından işlem yapılması durumunda müşteri adına hareket eden kişinin kimlik tespiti gerçek kişilerde kimlik tespiti usul ve esaslarına göre yapılmalıdır. Müşteri adına hareket eden kimsenin yetki durumu noter onaylı vekaletname üzerinden teyit edilmeli ve adına hareket edilen müşterinin kimlik tespitinin gerçek kişilerde kimlik tespiti usul ve esaslarına göre yapılamadığı durumunda da noter onaylı vekaletname üzerinden yapılması yeterli olmaktadır. Adına hareket edilen müşterinin daha önce yapılan işlemler nedeniyle kimlik tespitinin yapılmış olması durumunda talep edilen işlem, yazılı talimat üzerinde yer alan müşteri imzasının yükümlü nezdindeki imza ile teyit edilmesi kaydıyla, adına hareket edilen müşterinin yazılı talimatı ile yapılabilir[201].

---

[200] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun", *Resmi Gazete*,Tarih: 18.10.2006, Sayı: 26323, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,(09.12.2014),Md.22.

[201] Sermet Aydın, "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesi Kapsamında Müşterinin Tanınması Prensibi" *Bankacılar Dergisi*,2008, Sayı: 65, s.78.

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanın Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin gerçek faydalanıcının tanınması ve tüzel kişilere özel dikkat gösterilmesi başlıklı 17. Maddesi :

"(1) Yükümlüler bir başkası hesabına hareket edilip edilmediğini ve işlemin gerçek faydalanıcısının kimliğini tespit etmek için gerekli tedbirleri alır. Bu kapsamda kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket eden kimselere sorumluluklarını hatırlatmak amacıyla yükümlüler, gerekli duyuruları hizmet verdikleri tüm işyerlerine müşterilerin rahatça görebileceği şekilde asarlar. Finansal kuruluşlar ayrıca sürekli iş ilişkisi tesisinde başkası hesabına hareket edilip edilmediğine ilişkin müşterinin yazılı beyanını alır. Bu beyan müşteri sözleşmesinde belirtilebilir veya uygun formlar kullanılarak alınabilir.

(2) İşlemi talep eden kimse, bir başkası hesabına hareket ettiğini beyan ettiğinde, 6 ila 14 üncü maddelere göre işlemi talep edenin kimliği ve yetki durumu ile hesabına hareket edilenin kimliği tespit edilir.

(3) Yükümlüler ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerle sürekli iş ilişkisi tesisinde, tüzel kişiliğin yüzde yirmibeşi aşan hisseye sahip gerçek ve tüzel kişi ortaklarının kimliğini 6 ve 7 nci maddelere göre tespit eder.

(4) Yükümlüler sürekli iş ilişkisi kapsamında müşterisi olan bir tüzel kişiliği gerçekte yöneten, kontrolünde veya sahipliğinde bulunduranlar hakkında doğru bilgilere ulaşmak için gerekli tedbirleri alır.

(5) Kişinin başkası hesabına hareket etmediğini beyan etmesine rağmen kendi adına ve fakat başkası hesabına hareket ettiğinden şüphelenilmesi halinde yükümlü

gerçek faydalanıcıyı ortaya çıkarmak için makul araştırmayı yapar.''[202] Hükmüne amirdir.

4.15.Bankacılık Sektörünün Kayıt Dışı ve Karapara Aklama Suçuna Karşı Kullanımı

Karapara ve kayıtdışı ekonomi ile mücadelede finansal kuruluşların ve özellikle bankaların kullanımı hayati önem taşımaktadır. Finansal kuruluşlar günlük işlemlerde halk tarafından ne kadar çok kullanılırsa mücadelede o denli kolay ve başarılı olur. Gelişmiş ülkelerde finansal kuruluşların kullanımı çok yoğun olduğundan bu ülkelerde kayıtdışı oranı çok düşüktür ve karapara ile mücadele daha başarılıdır. Gelişmemiş ülkelerde ise tam tersine finansal kuruluşların kullanımı düşük olduğundan kayıtdışı oranı yüksektir ve karapara ile mücadele de başarısızdır. Gelişmiş ülkelerde kayıtdışı kalan para genellikle karaparadır. Bu ülkelerde finansal sisteme girmeyen para hiçbir işe yaramaz. Onunla ev, araba alınamaz ve işyeri açılamaz. Oysa gelişmemiş ülkelerde bunlar kolaylıkla yapılabilir[203]. Karapara ve kayıtdışı ile mücadelede nakit kullanımının en asgariye indirilmesi ve nakit yerine banka ve diğer finansal kurumların kullanılmasına yönelik düzenlemelere ihtiyaç vardır[204].

Batı ülkelerinde bankalar tam anlamıyla kullanıldığından bu ülkelerde kayıtdışı yok denecek kadar azdır. İstisna ise karaparadır. Yani kayıt altına alınamayan tek para karaparadır. Bu ülkelerde ki karapara aklayıcıları açısından tek sorun ellerindeki paranın mali sisteme sokulmasıdır. Çünkü ellerindeki nakit

---

[202] "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik",*Resmi Gazete*,Tarih: 09.01.2008, Sayı: 26751, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52, (09.12.2014), Md.17.
[203] Hayrettin Gümüşkaya, *a.g.m.*,1998 s.67.
[204] Ali Atagün, a.g.m., s.7.

karapara hiçbir işe yaramaz. Onunla hiç bir şey alıp satamazlar. Kısacası bu paralar kayıt altına girmeden hiçbir işe yaramaz[205].

Kayıtdışının kayıt altına alınabilmesi için bütün parasal hareketlerin bankalara kanalize edilmesi gerekmektedir. Netice olarak hem vergi kaçakları önlenir hem de karapara kontrol altına alınır[206].

4.16.Karapara Aklama Suçunun Bankalar Açısından Ticari Hayata Etkisi

Karapara ile ilgili düzenlemeler bütün finansal kuruluşlar için yol gösterici ve itibar koruyucu olmakla beraber bu düzenlemelerde yer alan yükümlülüklere uyulmadığı zaman bu finansal kuruluşlar çeşitli risklerle karşı karşıya kalabilmektedirler. Bu risklerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz.

4.16.1.Yasal Risk

Karapara ile ilgili yapılan bir düzenlemeye aykırı hareket edilmesi durumunda yasaların doğası gereği cezai yaptırımla karşı karşıya kalınabilir.

4.16.2.İtibar Kaybetme Riski

İtibar bir mali kuruluşun en önemli sermayesidir. Finansal kuruluş eğer karapara ile ilgili düzenlemelerde yer alan herhangi bir yükümlülüğe uymazsa en önemli sermayesi olan itibarını kaybetme riski ile karşı karşıya kalacaktır. İngiltere'de banka personeline verilen şu mesaj bu konuyu en iyi şekilde açıklamaktadır. "Gerekirse müşteriyi kaybetmeliyiz; ama itibar kaybetmek istemiyoruz. Tabi ki, bankada para kazanmak istiyoruz, ancak dolandırıcı olan

[205] Ülker Mavral, *a.g.e.,* s.8.
[206] Hayrettin Gümüşkaya, *a.g.m.,*1998 s.67.

müşterileri kabul edersek o zaman kötü bir ün kazanırız ve sonunda hem müşteri hem de para kaybederiz. Hesaplarda sahtekarlık bulunmasın"

4.16.3.Mali Risk

Bir finansal kuruluş olan banka nezdinde karapara aklanmasına izin verilmesi durumunda, bu paraya yetkililer tarafından el konulup hatta bankanın faaliyetleri belli bir süre durdurularak banka ağır bir şekilde cezalandırılabilir . Banka bu durumda büyük kayıplarla karşı karşıya kalacaktır.

4.16.4. Yönetsel Risk

Karaparaya karşı gerekli önlemleri almayan ve gereği gibi mücadele etmeyen bankaların yurtdışı temsilcilikleri kapatılabilir, işlem yapma yasağına maruz kalabilirler ve muhabirlik ilişkisi içinde bulundukları karşı bankalarca kredi limitleri kapatılabilir[207].

[207] Hamza Kaçar, *a.g.m.*, s.150.

SONUÇ

Karapara suç örgütlerinin doğmasına, gelişip büyümesine hatta devletin içine sızıp devleti etkisi altına almasına imkan ve fırsat verir. Yasal düzenlemelerin yetersiz olduğu, sermayenin serbestçe dolaşabildiği ve devletin borçlanma ihtiyacının büyük olduğu ülkelerde karaparanın aklanması oldukça kolaydır. Aklanan karapara miktarı dünyada çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Belli bir dönemde ne kadar karaparanın aklandığının istatistiki yöntemlerle hesaplanması karaparanın doğası gereği oldukça zordur. Ancak, yapılan tahminlere göre dünya genelinde her sene dünya GSYH'nın yüzde 2-5'i kadar karapara aklanmaktadır.

Karapara kısa vadede bir ülke için olumlu sonuçlara sahipmiş gibi görünse de uzun vadeli olumsuz sonuçlarını düşündüğümüzde girdiği ülkeyi çok büyük problemlerle karşı karşıya bırakabilecek etkilere sahip olduğu söylenebilir. Şöyle ki: Bir ülkeye parça parça giren yüksek miktardaki karapara ilk etapta ülke ekonomisine canlılık verip bir çok makro ekonomik göstergeleri olumlu gösterirken aklayıcılar tarafından aklama işlemi tamamlandıktan sonra aniden ülke dışına çıkarılması durumunda bütün makro ekonomik göstergeler alt üst olabilmektedir.

Suç gelirlerine el konulmasına dair herhangi bir yasal düzenlemenin olmadığı 1980 öncesinde bu suç örgütlerine uygulanan adli para cezası ve hapis cezalarının caydırıcılık anlamında herhangi bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Suç örgütlerinin ve kişilerin gelir getirici suçlar neticesinde elde etmiş oldukları gelirlere el konulmasına başlanması, bu örgüt ve kişilerin var olma sebeplerini ortadan kaldırmaya yönelik önemli bir adım olmuştur. Bu anlamda, karaparanın tanımlanması karapara ile mücadele sürecinin en önemli aşamasıdır.

Karapara ile mücadelede iç düzenlemelerin öneminin yanı sıra uluslararası işbirliklerinin de son derece önemi vardır. Çünkü karapara nerde elde edilmiş olursa olsun aklanmak için en uygun zemin bulunup buraya nakledilecektir. En uygun

zemin ise düzenlemelerin yetersiz olduğu ya da sermaye yetersizliği gibi nedenlerden dolayı karaparaya göz yuman ülkelerdir. Bütün ülkeler iç düzenlemelerini yapıp uluslararası işbirliklerini kabul etseler ve sadece bir ülke işbirliklerini kabul etmeyip karapara ile mücadeleye yaklaşmasa bu bile karapara ile mücadeleye olumsuz etkisi olabilir. Şöyle ki: Karapara elde edildiği ve düzenlemelerin son derece yerinde olduğu ülkeden bir şekilde nakit olarak düzenlemelerin yapılmadığı bir ülkeye transfer edilip bankalar aracılığı ile çeşitli işlemlerden geçirilerek aklandıktan sonra tekrar ait olduğu ülkeye gene bankalar aracılığı ile nakledilebilir. Sonuç olarak bu durumda karapara ile mücadele etmek amaçlı düzenlemeleri tam anlamıyla yapan ülkenin bütün çabaları boşa çıkacaktır. Bu durum, bir yandan ülkeler arası işbirliğini azaltırken diğer yandan ülkelerin birbirlerine yaklaşımını da olumsuz etkileyebilecektir.

Hangi suçlardan elde edilen gelirlerin karapara olarak kabul edileceği ülkeden ülkeye değişiklik gösterir. Bazı ülkeler her türlü suçtan elde edilen gelirleri, bazıları yasada suç türlerini tek tek sayarak bir diğer ifadeyle sayma yöntemini benimseyerek sadece o suçlardan elde edilen gelirleri, bazıları ise belirli hapis cezasını gerektiren suçlardan bir diğer ifadeyle eşik yöntemini benimseyerek bu suçlardan elde edilen gelirleri karapara olarak nitelendirmiştir. Türkiye'de 4208 sayılı yasaya göre suçlar tek tek sayılarak sayma yöntemi benimsenmiş ve bu suçlardan elde edilen gelirler karapara olarak nitelendirilmişti. Ancak, 11.10.2006 tarih ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun'da bu durum yeniden düzenlenmiş ve Türk Ceza Kanununun 282. maddesine atıfta bulunulmuştur. Türk Ceza Kanunu'nun 282. maddesi ise alt sınırı altı ay ve daha fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan elde edilen gelirleri karapara olarak nitelendirmektedir ve dolayısıyla eşik yöntemi benimsenmiştir.

Türkiye'de karapara aklama suçunun varlığından söz edilebilmesi için bir takım şartların bir arada olması gerekir. Bunlar şöyle özetlenebilir: Öncelikle alt sınırı altı ay ve daha fazla hapis cezasını gerektirecek bir suç söz konusu olmalı ve işlenen bu suçtan dolayı bir gelir elde edilmelidir. Paranın kimliğinin değiştirilmesi

suretiyle gizlenmesi gerekir. Kimliğin değiştirilmesi ve gizlenmesi neticesinde sanki yasal yollardan elde edilmiş gibi gösterilmelidir ve son olarak da yasal yollardan elde edilmiş gibi gösterilen bu değerlerin aklayıcıların mal varlıklarına ilave edilerek kullanıma hazır hale getirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de karapara ile mücadele amaçlı kurulan ve mali istihbarat birimi olan MASAK maalesef yeterli uzman kadrosuna sahip değildir ve bu da karapara ile mücadelede zafiyetlere yol açmaktadır. MASAK'ın daha geniş bir uzman kadrosuna sahip olması ve bütün vilayetlerde şubesinin olması son derece isabetli bir uygulama olacaktır.

Karapara ile mücadelenin iki ayağı vardır. Birincisi, bir suç işlenmesi neticesi elde edilen gelirlerin müsadere edilmesi ve aklama suçunun soruşturulmasına yönelik adli faaliyetlerin yürütülmesi; ikincisi ise aklamanın önlenmesine dair denetleyici tedbirlerin alınmasıdır. İkinci noktada finansal kurumlar içerisinde yer alan bankalara büyük roller düşmektedir.

Finansal kurumlara bakıldığında, karaparanın en çok bankalar aracılığı ile aklandığı görülmektedir. İşlemiş oldukları suçlar neticesinde gelir elde eden aklayıcılara sağladığı finansal dolaşım kolaylığı ve karaparanın finansal sistemde meşrulaştırılması aşamasında rahatlıkla kullanılabilmesinden dolayı bankaların aklamayla mücadelede çok önemli sorumlulukları vardır. Bankalar, müşterinin gerçek kimliğini, yaptığı işin niteliğini net olarak bilmiyorlarsa veya müşterinin kimliği ile ilgili şekil şartları karşılanmıyorsa hesap açmamalı, bir finansal ilişki içine girmemeli veya mevcut hesabı kapatmalıdır. Türkiye'de bankaların bu çerçevede sorumlulukları ilgili düzenlemelerde yer almıştır. Ancak, mevzuattaki ilgili düzenlemelerin uygulamaya yansıması önemlidir. Böyle bir uygulama için tam bir denetimin esas alındığı bir sistemin oluşturulması ve karapara aklama suçu konusunda eğitilmiş, bu konuda uzman olan personelin istihdam edildiği ayrı bir bölümün oluşturulması son derece yerinde olur.

KAYNAKÇA

Acar Burçin, "Karaparanın Tanımı, Aklanması ve Aşamaları" *Vergi Raporu* Sayı: 144, Eylül 2011.

Akın Engin, "Bir Suç Ve Karapara Aklama Yöntemi Olarak Manipilasyon" *Yaklaşım Dergisi*, Sayı: 155, (2005).

Akın Engin, "Kayıtdışı Ekonomi, Vergi Suçları, Karapara İlişkisi" *Yaklaşım Dergisi*, Sayı: 156, (2005).

Alp Akgün İnönü, "Finansal Hizmetler Kanunu Tasarısı Taslağı Ve Karapara Aklamayla Mücadele" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 198, (2005).

Alp Akgün İnönü, "Paranın Karası Karaparanın Makroekonomik Etkileri" *Maliye Dergisi*, Sayı: 134, (2000).

Alsancak Selçuk, "Karapara Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Bir Yaklaşım" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 103, (1997).

Asil Eray - Türkben Pedük, "Değişen Karapara Mevzuatı Ve İncelemesi" *Yaklaşım Dergisi*, Sayı: 154, (2005).

Atagün Ali, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun Ve Düşündürdükleri" *Vergi Dünyası*, Sayı: 189, (1997).

Aydın Sermet,"Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesi Kapsamında Müşterinin Tanınması Prensibi" *Bankacılar Dergisi*, Sayı: 65, (2008).

Aykın Hasan, "Aklama Suçu-Öncül Suç İlişkisi" *Yaklaşım Dergisi*, Nisan 2007.

Aykın Hasan, "Aklama ve Terörün Finansmanı ile Mücadelede Şüpheli İşlem Bildirim Sistemi", *Bankacılık Dergisi,* Sayı: 65, 2008.

Ceza Muhakemesi Kanunu, Resmi Gazete No: 25673, Resmi Gazete Tarihi: 17.12.2004, Madde: 123, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,

Çakır Alparslan, "Bankacılıkta Operasyonel Risklerin Etkin Yönetiminde Risk Bazlı Müşterini Tanı İlkelerinin Önemi", *Bankacılar Dergisi* , Sayı: 56, 2006.

Durlanık S.Sabit, "Karaparanın Aklanması İle Mücadele Ve Bankacılık Sektörüne Getirilen Yükümlülükler" *Vergi Dünyası*, Sayı: 271,(2004).

Ergin M. Okan, "Karaparanın Aklanması, Uluslararası Alanda Ve Türkiye'de Yapılan Düzenlemeler" *Müfettişler Seminer Çalışmaları*, (1999).

Güler Kadir, "Uluslararası Belgelere Göre Karaparaya Kaynak Teşkil Eden Filler (Öncül Suçlar), Karapara Ve Kara Para Aklama Suçu" *Vergi Dünyası*, Sayı: 266, (2003).

Gümüşkaya Hayrettin, "Karapara Kavramı Ve Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 115, (1998).

Gümüşkaya Hayrettin, "Karaparanın Ekonomi Ve Piyasalar Üzerinde Oluşturduğu Sorunlar" *Yaklaşım Dergisi*, Sayı: 70, (1998).

İpek Halim, "Karapara, Tarihsel Gelişimi, Uluslararası Boyutu Ve Önlenmesine İlişkin Olarak Ülkemizde Alınan Önlemler" *Maliye Dergisi*, Sayı: 129, (1998).

Kaçar Hamza, "Karaparanın Ekonomik Ve Ticari Hayata Etkisi Nedir? Nasıl Mücadele Edilmelidir?" *Mükellefin Dergisi*, Sayı: 129, (2003).

Kalem Murat, "Bankalar Aracılığı İle Karapara Aklama" *Active Bankacılık Ve Finans Dergisi* Eylül-Ekim 2004.

Küçüközyiğit Galip, "Karaparanın Aklanması Suçu Ve Hukumuzda Düzenlenmesi" *Vergi Dünyası*, Sayı: 273,(2004).

MASAK, *Egmont Grubu,* www.masak.gov.tr/tr/content/egmont-grubu/67

MASAK, *MASAK 2014 Faaliyet Raporu*, Ankara 2014.

Mavral Ülker, "Karapara, Karaparanın Aklanması Ve Aklanma Süreci" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 128, (1999).

Mavral Ülker,"Kara Para Kayıtdışı Ekonomi İlişkisi Ve Türkiye'ye Yansımaları" *Maliye Ve Hukuk Yayınları* 2.Baskı, Ankara 2003.

Öngeoğlu Abdurrahman, "Karapara Aklama Suçu" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 119, (1998).

Öztürk Abdurrahman, "Bir Organize Suç Olarak Karapara Aklma Ulusal Ve Uluslararası Planda Mücadele" *Avrasya Dosyası (Güvenlik Birimleri Özel),* Cilt: 9, Sayı: 2, (2003).

Sayın Mahmut, "Karaparaya Karşı Düzenlemeler - Son Durum" *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı: 119, (1998).

Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun, Kanun No: 5549, Kabul Tarihi: 11.10.2006, Md.19/3-4,20/2-3,22, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelik, Bakanlar Kurulu No: 2007/13012 ,Tarih:

10.12.2007, Madde: 17,27,46, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52

Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanın Önlenmesine ilişkin Yükümlülüklere Uyum Programı Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete No: 26999, Resmi Gazete Tarihi: 16.09.2008, Madde: 19, www.masak.gov.tr/tr/content-aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52

Tokmakkaya Murat, "Karapara, Karapara Aklama Suçu Ve Bu Konuda Yapılacak İncelemelere İlişkin Dikkati Çeken Hususlar" *Vergi Dünyası*, Sayı: 219, (1999)

Tokmakkaya Murat, "Abd'nde Karapara Aklamayla Mücadele Sistemi Karapara Aklama Problemi Ve Mücadelede Genel Durum" *Vergi Dünyası*, Sayı: 270, (2004).

Tokmakkaya Murat, "Abd'nde Karapara Aklamayla Mücadele Sistemi Yasal Düzenlemeler" *Vergi Dünyası*, Sayı: 271, (2004).

Tokmakkaya Murat, "Abd'nde Karapara Aklamayla Mücadele Sistemi Örgütsel Yapı Ve İnceleme Birimleri" *Vergi Dünyası*, Sayı: 272, (2004).

Tokmakkaya Murat, "Karapara Aklama Suçunun Tespitine Dönük İnceleme Sürecine İlişkin Özellik Taşıyan Hususlar" *Vergi Dünyası*, Sayı: 222, (2000).

Tokmakkaya Murat, "Karaparayla Mücadele Sistemindeki Aksaklıklar Ve Çözüm Önerileri" *Vergi Dünyası*, Sayı: 263, (2003).

Tur Orhan, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi (I) Karapara Tanımı" *Mükellefin Dergisi*, Sayı: 112, (2002).

Tur Orhan, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Karapara Tanımı Ülkemizdeki Yasal Düzenlemeler" *Mükellefin Dergisi*, Sayı: 113, (2002).

Tur Orhan, "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Karapara Tanımı Ülkemizdeki Yasal Düzenlemeler" *Mükellefin Dergisi*, Sayı: 114, (2002).

Türk Ceza Kanunu, Resmi Gazete No: 25611, Resmi Gazete Tarihi: 12.10.2004, Madde: 282/1, www.masak.gov.tr/tr/content/aklama-sucu-ulusal-mevzuat/52,

Türkiye Bankalar Birliği, "Karaparanın Aklanması Suçu İle Mücadele Ve Bankaların Yükümlülükleri" Ankara 2003.

Üstün Oktay, "Fatf'ın Kırk Tavsiye Kararı Karşısında Karapara Aklama İle Mücadele Sistemimizin Durumu" *Maliye Dergisi*, Sayı: 137, (2001).

Üstün Oktay, "Karapara Aklama Ve Terörizmin Finansmanını Önleme Standartlarını Değerlendirme Metodolojisinde Finansal Kuruluşların Yükümlülükleri" *Bankacılar Türkiye Bankalar Birliği*, Sayı: 56, (2006).

Üstün Oktay, "Karapara Aklama Ve Terörün Finansmanı İle Mücadelede Uluslararası Girişimler Ve Araçlara Toplu Bakış" *Bankacılar Dergisi*, Sayı: 65, (2008).

Vergi Usul Kanunu , Kanun No: 213 ,Kabul Tarihi: 04.01.1961, Madde : 359, www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.213pdf

Yazıcı Ayla, "Karapara Aklamanın Ekonomi Üzerine Etkileri" *Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, (2005).

Yılmaz Akgül Gülay, "Kayıt Dışı Ekonomi Ve Çözüm Yolları" *İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası*, İstanbul 2006.

Yumuşak İbrahim, "Karaparanın Aklanması İle Mücadelenin Nedenleri Ve Bu Konudaki Uluslararası Çabalar" *Vergi Dünyası*, Sayı: 229, (2000).